

MAGYAR LÁNY

3 lei

M. N. MUZEUM
HIRLAPOSZTÁLY

Taxa postalá plátina
aprobáril Dir. Gen. PT

T. „Otthon” Írók és Hirlapírók köre
HUNGARIA VII. Erzsébet-körut 9—11.

BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 251 (1397) szám * Szerda, 1936 november 4

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Óriási közönség meleg ünnep- léssel fogadta Bucurestiben a hazaérkező királyt

Az állomáson a miniszterelnök és a főpolgármester mondott üdvözlő beszédet

Bucuresti. Saját tud. Ófelsége vonata kedden délelőtt tíz órakor érkezett meg a fővárosba. Az egész Bucuresti ünnepi díszbe öltözött, a házakat fellobogózták erre a napra. A hivatalok szüneteltek, az iskolákban nem volt tanítás s ezrekre menő tömeg el a mogosai pályaudvar környékét s azokat az utvonalekat, ahol a király hazavonulását várták.

Károly király és Mihály nagyvajda mosolygva szállottak ki a vonatból. Tatarescu miniszterelnök a kormány nevében s Donescu főpolgármester a főváros nevében üdvözölte a

hazaérkezteteket. Ófelsége azután autóba ült s megindult a menet a Calea Victoriei a királyi palota felé.

Királyi testőrezred nyitotta meg a menetet, utána jött Gabriel Marinescu rendőrfőkapitány autója, Baliff udvari marsall autója s végül Ófelsége és Mihály nagyvajda autója.

A bucurestiek óriási óvációval fogadták a királyt s a Calea Victoriei és a királyi palota környéke telve volt melegen ünneplő közönséggel.

Eden külügyminiszter az angol alsóházban válaszol Mussolininek

Londonból jelentik: A Morning Post szerint Eden az alsóház szerdai ülésén válaszol Mussolininek beszédére. A külpolitikai vita során megnyugtató nyilatkozatot tesz abban az irányban,

hogy Angliának barátságos szándékai vannak a Földközi-tengeren.

Londonból jelentik: A Morning Post Mussolininek beszédével kapcsolatban az olasz-angol

Uj könyv fiatal leányoknak!

P. Wagner:

Mai lányok életstilusa

Hat fiatal leány élettörténetét tartalmazza ez a kitűnő könyv, akik más-más életkörülmények között gyönyörű példát adják a mai lányok helyes életmódjának. Élénk, színes és bájos életrajzok ezek, olvasásuk a legizgalmasabb szórakozás és a leghelyesebb időtöltés.

A képekkel élenkitett könyv ára 60 lei és 10 lei portó.

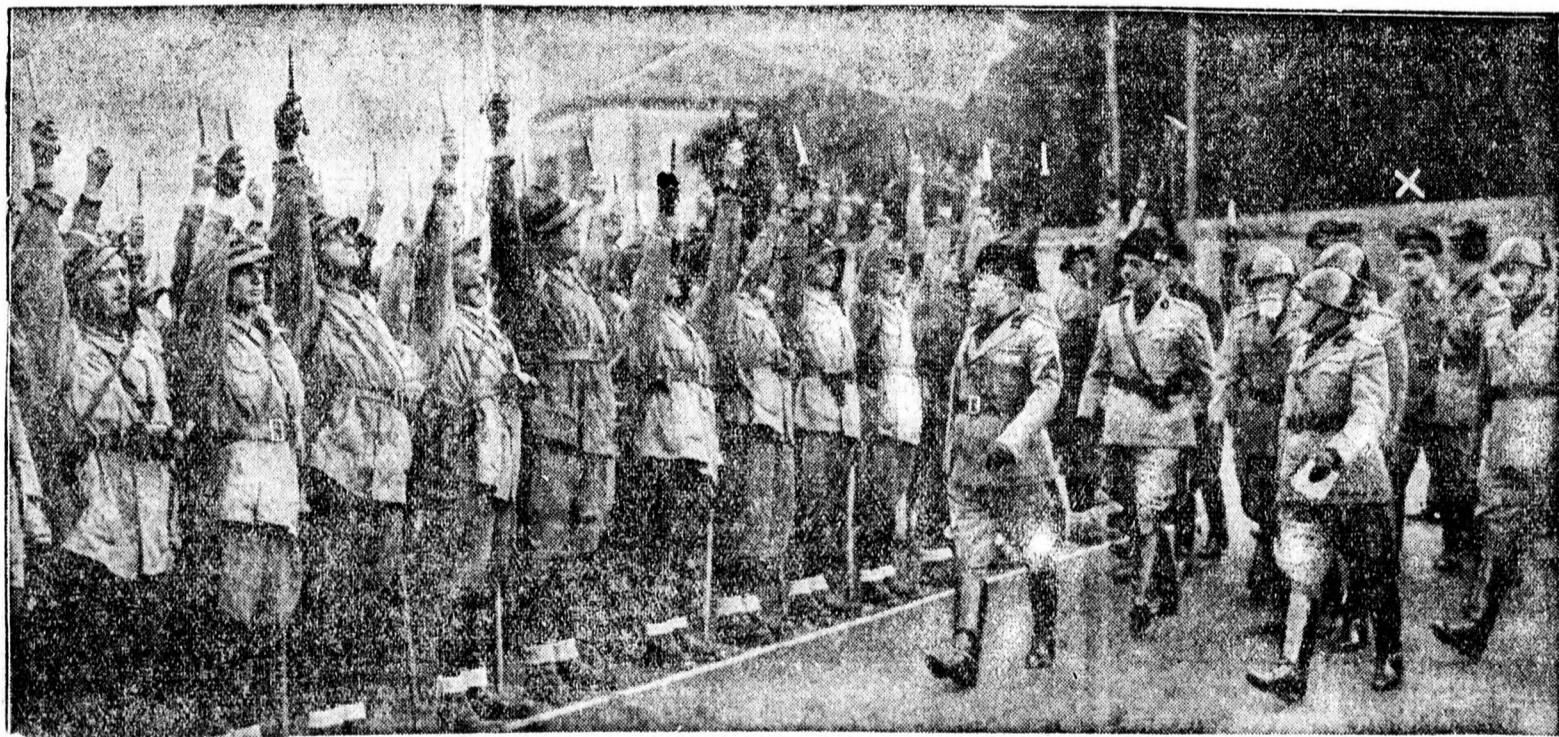
Megrendelhető könyvosztályunknál.

ellentétek végleges elsímitását sürgeti. A lap diplomáciai levelezője szerint Cianot rövidesen Londonba hívják.

JUGOSZLÁVIA HIVATALOS LAPJA BÉKEIGÉRETNEK MONDJA MUSSOLINI BESZÉDÉT

A „Vreme” keddi száma vezércikkben foglalkozik a Duce milánói beszédével. Megírja, hogy Olaszország eddigi tartózkodásának oka Jugoszláviával szemben az a mindkét oldalról rendszeresen működő rossz felvilágosító munka, amely a két ország közötti viszonyt elmérgesítette. Ezt a munkát érzénelküli emigránsok hajtották végre, akik Jugoszlávia közeli szétválását jelentették. Jugoszlávia Mussolini beszédében a béke igazi előjelét látja, melyre az európai népeknek olyan nagy szüksége van.

Az olasz Stefani-iroda szerint jugoszláv politikai körökben az olasz barátságot megelégedéssel fogadják, de még nagyobb megelégedés tölti el a jugoszláv gazdasági köröket, mert az olasz piacot a jugoszláv prosperitás legfontosabb tényezőjének tartják.

A fasiszta Olaszország a „Marcia su Roma” évfordulóját ünnepli

Olaszországban, de különösen a fővárosban fényes ünnepségek voltak a „Marcia su Roma” évfordulója alkalmából. A vendégek között van a Nemzeti Nemzetiszegélyes Párt külföldi szervezőinek vezetője, Bohic is (X) aki a Duce tisztségében elvonul egy fasiszta alakulat arcvonala előtt

Fiatal Kosztolányi Dezső

(Budapest). Kosztolányi Dezső kedden délelőtt 11 órakor az Új Szent János kórház sebészeti osztályán, hosszas szenvedés után, 51 éves korában meghalt. A nagy magyar költő már évek óta súlyos nyelv- és torokrákban szenvedett. Többször operálták, de baja mindig kiújult. Most bekövetkezett halálának közvetlen oka gócos tüdőgyulladás volt, mely a legutóbbi napokban lépett fel. Temetéséről még nem történt gondoskodás.

Kosztolányi Dezső hosszú hónapok óta úgy vergődött az élet és a halál között, „mint aki a sínek közé esett. — És általában tűnő életét. — Míg zúgva kattog a forró kerék — cikázva lobban sok-sok ferde kép — és lát, ahogy nem látott soha még.” 1910-ben írta le ezeket a sorokat Kosztolányi az akkor megjelent és igen nagy feltűnést keltett versciklusának, a „Szegény kisgyermek panaszaival” kezdő strófájában. Azóta elég alkalma s módja volt arra Kosztolányinak, a modern magyar irodalom egyik legkiemelkedőbb alakjának, hogy „átalérezze tűnő életét”, amely igen korán érkezett el most a véghez.

1885 március 29-én született Szabadkán, jó-módu bácskai családból. A gimnaziumot Szabadkán végezte s az élel, szüves vidéki város romantikus légköre nagy hatással volt az ifjú költői lélekre. Érettségije után előbb a budapesti, majd a bécsi tudományegyetem bölcsészeti fakultását hallgatta. Az egyetemen barátkozott össze Babits Mihállyal és Juhász Gyulával s a három fiatal költő elválaszthatatlan barátta vált. Kosztolányi még egyetemista korában az újságírópályára lépett s nem is szakított azzal haláláig. 1907-ben a „Budapesti Napló” munkatársa lett s Kiss József híres Hét c. hetilapjában jelentek meg első műfordításai, versei. Első verskötete, a „Négy fal között” 1907-ben jelent meg. Egy év múlva, 1908-ban kiadta Maupassant összes verseinek műfordítását s megjelent első novelláskötete „Boszorkányos esték” címen. Ugyanezeker mutatta be a budapesti Magyar Színház Oscar Wilde Páduai hercegnőjét, Kosztolányi fordításában.

Mint műfordító, egészen fiatal korában országos nevet szerzett magának: rendkívül egyéni hangú versátültetéseivel kivált kortársai közül. Csupa muzsika, szín, hangulat minden lecsorog, egyéni hangja prózái írásában is érvényesült s drámafordításai, vagy novellái olyan színesek, mint versei, vagy rendkívül érdekes mesészővésű regényei.

Egyéni művészetével, nagy kulturájával hamarosan a magyar irodalom vezérei közé került s közben érdekes, nagy utat futott be. 1920-ban az „Új Nemzedék” vezércikkírója lett s a katolikus irányzat egyik fáklyavivőjévé vált. Ő maga is katolikus és Calderon fordításában a csodás alkotású katolikus drámaköltészetet fíttével nagyszerűen tolmácsolja.

Irodalmi munkássága rendkívül gazdag és

sokoldalú. Mint költő: a „Szegény kisgyermek panaszaival” aratta legnagyobb sikerét. Ez a versciklusa a Nyugatban jelent meg, majd Gömöri Jenő Modern könyvtárában s egymás után több kiadást ért meg, ami még a kilencszázötvenes évek kulturlendülete idején is nagy szó volt. Ebben a mélyzengésű versciklusban a gyermek-kornak minden emberben élő maradványait s időkként felvérző sebeit énekelte meg. Ezt a könyvét követte — ugyancsak a Modern Könyvtárban — „Őszi koncert” c. rendkívül színes és zenei dallamu versciklusa. Majd Mágia és Mák c. verskötetei, a Kenyér és a bor, novellásgyűjtemény, aztán megint versciklus: a Bús férfi panasza és a Bűbájosok c. novelláskötet után a régóta várt nagy regény. A véres költő, Nőregénye, amellyel a Tudományos Akadémia Péczely-díját nyerte el. Még két regényt írt ezután: a Paesirta és az Aranyársarkány címen s kiadta vaskos kötetben versfordításait, amelyekben az európai költészetet kívül perzsa, japán, orosz és török antológiát is ad, s minden költő rövid életrajzát is hozzá.

Legjobb könyve mégis az Őszi koncert maradt. Amikor két év előtt városunkban járt és felolvasást tartott az Újságíró Klubban, beszélgetés közben említette, hogy ő maga is ezt a versciklusát szereti a legjobban. Ebben írta ezt — a most szomorúan aktuálissá vált — néhány sort.

„Ha néha-néha meghal valaki
egy délután sikoltó trombitákkal
viszik az ájult, bús utcákon által
s egész nap ezt a zenét hallani.”

Kosztolányi is elment közülünk, de muzsikás lelkének versebeöntött ritmusai itt dübörögnek és zenélnék a lelkünkben. (h.)

BAUDENEON-GERELY:

Elmélkedések

az evangéliumról

(Tanácsok, a buzdító és gyakorlati elmélkedések megkönnyítésére.)

Ara 200 lei
és 15 lei portó

Kapható könyvosztályunknál

Az író megjavul

Írta: Kiss Menyhért

John Smith, a későbbi világhírű színpadi író, még ki se rázta az etoni kollégium porát a szakettjéből, egy nyaláb elbeszéléssel állított be a „Star” szerkesztőségébe. Elpirult, mikor a komoly, szemüveges szerkesztő bácsinak átnyújtotta a kéziratokat.

— Egy hét múlva, fiatalember, eljöhét, vagy utána figyelje a szerkesztői üzeneteket — hanzzolt a rideg válasz.

Egy hét múlva hiába ment fel, de hat hét múlva megkapta a választ, mikor harmadszor ment fel a kéziratokért:

— Fiam, maga igen tehetséges írónak indul. Csak egy baja van. Még a kollégium irodalmi tanításainak hatása alatt áll. Novelláiban mindig a jó, a morál győz. Ez így volt száz év előtt. A bűn, a gonoszság izgatja a mai modern embert. A bűn izgalmasabb motívum az erénynél. A csapodár asszonyokról írjon, akkor igen divatos, népszerű író lesz.

John Smith rövid tusakodás s a boldogulás feltételeinek elismerése mellett igazat adott a szerkesztőnek. Ha az irodalomtörténet érdemes tanára egyben szerkesztő is lett volna, egészen bizonyos, hogy a múlt század morálján, tradícióján nem esett volna csorba. Így azonban lassan, de annál merészebben lekanyarodott a régi útról s olyan elbeszéléseket írt, hogy Maupassant és Boccaccio is megirigyelhette volna.

A közönség azonban jól mulatott rajta. „Hát egy kissé csipős, de halálra neveti magát az ember!” — mondogatták. „Tudod ez nem rántott harsa babsalátával, hanem hamisítat-

lan kaviár”. És elfogyasztották, egyik-másik el is rontotta a gyomrát tőle, másoknál meg se kottyant, az író könyvei több kiadást értek, keresett a kiadó, jól élt belőle az író.

Rövidesen rájött, hogy a léha, csapodár asszonyoknak igazi szórakozó helyük nem a könyvek csendes, fehér lapjai, hanem az éjszakai reflektor ezer fényében villódzó, zsiabogó, nagyszerű színpad. Némi habozás s igen rövid ideig tartó önvita után szakított az elbeszélések művészetével s ha ez a műzsa élőlény lett volna, határozottan önkézzel vetett volna véget gyönyörű életének, miután a költő pálfordulásában a meg nem érdemelt híltenség s a legcsúnyább hálátlanság összes kritériuma bennfoglaltatott.

— Csúnya dolog tőlem, — pironkodott a költő a lelkiismeret előtt —, de a világhírt akarom és a nagy vagyont. Palotát Párizsban s egy kastélyt Nizzában. Hol van az megírva, hogy az élet legfinomabb örömeit kizáróan a születési és pénzarisztokrácia habzsolhassa, ellenben a lánész krumplicuszpájszt, piszkos gallért és sarkatlan cipőt fogyasszon?

Nem vitatható, hogy e kifakadásban az atikái só mellett némi igazság is van s azért úgy a kiadó, mint a lelkes olvasók örömmel és csodálattal tapsolták John Smith első vígjátékának, a „Viharos Nászéjszakának”. „Jó úton van a világhír felé”, mondogatták barátai, mert az egész világon a legkeresettebb műfaj a nevetés. A közönség, ha már kiesalják zsebéből a pénzt, nevetni, sőt habotázni akar. Hát itt halálra nevetési magáti! A vígjáték igen nagy pénzt hozott a szerzőnek s azonfelül igazi, lángoló szerelmet is. John Smith észrevelte, hogy a darab primadonnája üldözöbe vette s az „üldözött vad” szerepében kitűnően érezte magát. Majd ő vette üldözöbe a nagy nőt s rájött arra, hogy igen nagy élvezet megírni egy nagyszerű

Beiktatták Balan dr. lugoji görög katolikus püspököt

Pacha Ágoston dr. római katolikus püspök nagy lelkesedéssel fogadott üdvözlő beszéde

Timisoara. Saját tud. Vasárnap iktatták be fényes ünnepek között Balan János dr. lugoji görög katolikus püspököt új méltóságába.

Balan dr. püspök igen képzett, széles látókörű egyházi férfiú, aki annakidején négy évig Budapesten végezte egyetemi tanulmányait, majd két évig Bécsben folytatta azokat. A legutóbb sokáig tartózkodott Rómában, ahol a keleti egyház új törvénykönyvének munkálatai körül fejtett ki hatalmas tevékenységet.

Lugojon az új püspököt nagy lelkesedéssel fogadták. Az esős idő ellenére nagy tömeg szorongott a pályaudvaron, ahol Muntean lugoji kanonok az egyházmegye, Biraescu Sándor dr. polgármester a város nevében köszöntötte a főpapot. A püspök négyesfogaton vonult be a városba, illetve a székesegyházba, ahol ájtatosságot tartott.

Vasárnap, a beiktatás ünnepegyén Pop Valér dr. kereskedelmi és iparügyi miniszter képviselte a kormányt, a kultuszminisztert pedig Bradisteanu Stan. Megjelent a vasárnapi ünnepegyén Pacha Ágoston dr. timisoarai megyéspüspök is Blaskovics Ferenc prelátnagyprépost és Waltner József dr. püspöki irodaigazgató kíséretében. Vorbuchner Adolf felszentelt püspököt Kászonyi Alajos kanonok képviselte. Pacha dr. püspök úgy a beiktatást követő fogadtatáson, mint a diszebeuden meleg-hangu köszöntőt mondott az új püspökre, amelyben utalt a tradicionális kapcsolatokra, amelyek a timisoarai római katolikus és a lugoji görög katolikus püspökségek között mindig fennállottak.

Az angol községi választásokon a munkáspártiak megsemmisítő vereséget szenvedtek

Londonból jelentik: Az angliai és velszi tartományok községi választásain s szocialisták megsemmisítő vereséget szenvedtek. Eddig a helyzet a következő: A konzervatívok tiszta nyeresége 44; a pártionküliek tiszta nyeresége 42; a szabadelvéek tiszta vesztesége 5, a szocialisták vesztesége 81 mandátum.

vígjátékot, de van ennél nagyobb is. Szeretni valakit mélyen, igazán s egy tündér aranycipő elé tenni mindent, aranyat, hírt, dicsőséget.

A primadonna nem tiltakozott az arany, hír, dicsőség összpontosítása ellen, de ez a hódolat nem feszélyezte abban, hogy a színház ifjú énekes bonvivánja udvarlását is el ne fogadja.

— Miért szereted azt a léha csirkefogót? — dörgött ki az íróból a sötét kétségbeesés.

— Mert egy árnyalattal barnább a szeme a tiednél — fúvolázott a cinikus primadonna.

Még aznap megindította a válópert s mint-hogy a nagy író csak egy jól párnázott családi fészek melegében tudott léha bohózatokat költöni, egy dús, bronzhajjú, karcú derekú ifjú leány iránt lobbant lángra érdeklődése. Kit egy nagy napilap riporterként küldött hozzá az ünnepi számokkal kapcsolatban, megtudandó, hogy a nagy írónak milyenek a legközelebbi színpadi tervei? John Smith mester azt felelte, hogy előbb a szép riportert nyilatkozzék, hogy mit tervez maga számára a szerelemmel és a házassággal kapcsolatban? Az interjúk szende királynője kitalálta, hogy itt egy megcsömörlött, elvált férjjel áll szemben s hogy a kiadós csömörre rácsölpözheti az ő irodalmi boldogulásának tündérvárát.

— En csak azt szeretem, aki megtartja a társadalmi formákat és szabályszerűen anyakönyvvezető elé járul — szölt s hideg tekintetével végigsiklott az író gömbölyded pocakosságán.

A párkák az égben úgy gomolyfottak Stella Knox életfonalát, hogy a kitűnő író másokik műzának őt választotta s ezzel egyszerre két szerencsét csinált. A nagy író gondosan fésülgette közepszerű, borzas szellemi gyermekeit s így a „brans”-ban hírnevet szerzett neki,

Az Északamerikai Egyesült Államok elnök-választása megkezdődött

Egyelőre elnökválasztó megbízottakat választanak. — Roosevelt többségét biztosra veszik

November 3-án, kedden kezdődött az Északamerikai Egyesült Államok mindenik szövetséges államában azoknak a kiküldötteknek (elektoroknak) a megválasztása, akik majd az államszövetség elnökét fogják megválasztani. Négy jelölt van az elnöki székre: Roosevelt Franklin eddigi elnök, a nagy demokrata párt részéről; Landon a másik nagy párt, a republikánusok részéről; Lemke nevű jelölt a Couglin-páter hívei részéről, s Thomas a szocialisták részéről.

Persze az elektorok választásával már eldől, hogy ki lesz az új elnök. A formális elnökválasztás azonban később lesz, mikor maguk az elektorok fognak leszavazni Washingtonban. Az ő szavazatuk azonban köve van a választók által adott megbízatáshoz.

MÓDOSITJÁK A SZAZÖTVEN ÉVE FENNÁLLÓ ALKOTMÁNYT?

Washingtonból jelentik: Szakértők jóslásai szerint Roosevelt elnök a keddi elektor-választáskor fölényes győzelmet fog aratni Landon felett. E szakértők számításai szerint Landon legfeljebb tizenegy államban fog százharminckét elektort kapni, míg Roosevelt javára harminchétfő államból háromszázkilencven elektort fognak választani. Ezek a számítások ellentétben állnak a „Literary Digest” című folyóirat nemrég megtartott próbaválasztásának eredményével. A szakértők ezt az ellentétet azzal magyarázzák, hogy a folyóirat szavazói megrozzított republikánusokból kerültek ki, akik már 1932-ben is Roosevelt elnöksége ellen szavaztak.

A mostani választáson különben nem is a demokrata és republikánus pártok közötti régi mérközések ujulnak fel, hanem magának az 1787-ik évben létesült alkotmánynak a kérdése forog szóban. Ez az alkotmány az egyes államok külön-külön belügyei fölött az elnöknek és a központi parlamentnek nem adott jogot. A Roosevelt munkaszervezési törvényét ezért mondotta ki a legfőbb bíróság alkotmányellenesnek, mert az illető törvény az egész államszövetség területére, az egyes államok külön törvényei nélkül elrendelte az egységes üzemszabályzatokat. A legfőbb bíróság ez intézkedése Rooseveltet megráztatta, hogy tervgazdasági reformját egészen keresztülvigye. Most arról van szó, hogy e félbenmaradt mun-

„Odol” a fogak közé is behatol.

sőt csraölő és fertőtlenítő erejénél fogva a szájüreg legelrejtettebb zugaiba is behatol. Az ODOL tehát megvédi a fogak és a szájépségét és a legjobb védelem mindenféle fogfájás ellen. Megakadályozza az erjedő és rothadó folyamatokat a szájban és megszünteti a száj szagát. Az ODOL üdit és élénkít.

ODOL
SZÁJVIZ FOGPÉP

Használj ODOL-t s ép marad Szájad, torkod és fogaid!

83 a főkéletesített ODOL jelzése, melynek fertőtlenítő hatását nagy mértékben fokoztuk. Az ODOL-nak ezt a kiváló baktériumölő hatását bakteriológiai és klinikai kísérletek tudományosan bebizonyították.

ka kiegészítésére kapjon Roosevelt fölhatalmazást.

UJJÁALKITJÁK AZ EGÉSZ TÖRVÉNYHOZÓ ÉS KORMÁNYZÓ SZERVEZETET IS.

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok 55 millió választó polgára az elnökvá-

lasztó elektorokon kívül harmincöt szenátort, négyszázharminckét képviselőt, harminchárom kormányzót és nagyszámu helyi szenátort választ. Az egyes államokban a közvetlen szavazás útján elért többség alapján ítélik oda a többséget kapott pártnak az elektori mandátumot.

A török, jugoszláv és görög vezérek főnökei Bucurestiben

Bucuresti. Saját tud. Ma a Hamidie török cirikáló fedélzetén a constantai kikötőbe érkezik Tevziçi Akmak marsall, a török hadsereg vezérekari főnöke, kíséretével és Gheorghe Joan alezredessel, az ankarai román követség katonai attaséjával, hogy résztvegyen a balkán-szö-

vetségi államok vezérekari főnökeinek bucaresti konferenciáján. Ugyane céllal Bucurestibe érkeznek Nedici Nilutin tábornok, a jugoszláv hadsereg vezérekari főnöke és Papagos Alexandru tábornok, görög vezérekari főnök, akik szintén katonai küldöttség élén jönnek a román fővárosba.

amit úgy hálált meg, hogy a „Grimace” című vicclap szerkesztőjénél kötött félre nem magyarázható barátságot s keltőben vicceltek ki a nagy író vígjátékainak ötleteit. Mikor e tényt a baromfiudvarok összes kendermagosai kikaricsálták, John Smith mester elvált tőle és hozzá hatalmas végkielégítést fizetett.

A nagy író második csalódása után New-Yorkba tette át működésének székhelyét. Szellemes, sziporkázó darabjait az őt világrész minden nagy városában ünnepeleék. Titkon magában arra is gondolt, hogy a szerelemben talán ott kinn szerencsésebb lesz, mert a ködös Albionban mindkét művésze hűtlenül cserben hagyta. De hiába reménykedett, mert a csillagokban másképpen volt megírva szerelmi fellobbanásának harmadik fejezete.

Mary Cornwall mint gépíró nő került John Smith mellé, de bár a harmincon túl mozgott, abban hasonlított londoni kollégájához, hogy mindent elkövetett ő is, hogy a kizsákmányolt munkás gubójából kirepüljön a kizsákmányoló mindenható asszonya.

Nem dülök be neked öreg banyamama — biztatgatta magát John Smith, de minden ellenállása olaj volt a halálosan elszánt ambícióra, melyet egy hervadásnak lendült amazon melengeteit kebelében s a mai modern ideg-beteg kor férfia végül is tehetetlenül összerokkadt az öreg nő dzsingizskáni, napoleoni manővrirózások igája alatt. Nem kell elfelejteni, hogy John Smith író volt s így a szentimentális érzelmek vibrát nem bírta sokáig. A hihetetlen, de romantikus álom valóra vált s egy évi amazoni ostrom után John Smith Mary Cornwall feleségül vette. Mary az összes angolnyelvű lapokban közzétette egy tizenöt év előtti fényképét, ezzel az aláírással: „John Smith, a világhírű vígjátékíró ifjú felesége, az

esküvő napján készült felvétel”. Mary jól számított. Egy tejelesszajú kamasz, ki Irorszagban földbirtokot és kastélyt örökölt, felvette az odadobott kesztyűt, belement a játékba s megszoktette a világhírű író ifjú hitvesét. Valójában az író világhírből szeretett volna valamit az ő hétköznapi nevéhez tapasztalni s később jött rá, hogy az illanó aranyfüst egy agyonfájlalt bazsarózsának kellett hazudnia azt, hogy „illatos tubarózsám”...

Három év telt el, mialatt egy társadalmi színműben és két bohózatban adott kifejezést a női hűség és hálával szemben táplált megbotránkozásának John Smith mester, míg rájött arra, hogy talán az alsóbb társadalmi osztályok kultúrmentes nőtagjai azok a ritka tündéri lények, kik minden hátsó gondolat nélkül lobbannak szerelemre s ezt a szent mámort nem adták-veszik üzleti elvek alapján s nem evilkolják meg a rügyező boldogságot azért, hogy annak örömeit is maguk élvezzék.

Igy jutott el Londonban a házmasterkisasszonyhoz, ki alig végeztet elemi iskolát, hadilábon állt a nagy- és kisbetűk, a vesszők és kérdőjelek használatával, rongyos, mosdatlan fésületlen gondozta hét apró testvérkéjét, mintán édesanyjuk a múlt őszön tüdővészben elpusztult. John Smith egy hatalmas magán hányalata birtokos volt, aki a legújabb divatfényben és pompában, ide szállította fel liftjével naponta kétszer s miután mindig egy kis borraivalót is eszűzfoltott a markába a leány alázatosan megcsókolta a kezét. Maid átadott neki száz dollárt, hogy öltözködjék rendszeren s egyszer váltson jegyet a színházba, hol az író egyik új darabját mutatták be. John Smit saszeme a sáros érc között ismert fel a nemes aranyat, mert a leányka divatos új ruhájában elreagadó volt. A darabért is lázasan rajongott s buta kis

fejével azonnal belátta, hogy az élet most egy tündérország panorámáját csillogtatja s ha ő ezt meg nem fogja, le nem horgonyozza, akkor a házmasteri udvari szobából, a hét mezítlábas, maszatos testvérke mellől soha többé el nem mozdulhat.

Csinosan öltözködött s az író minden darabját végigtapsolta s előbbi darabjait pedig könyvalakban vette meg s egymásután többször olvasta el, mintha minden egyes ötletét egy életre akarta volna megtanulni. John Smithnek rendkívül tetszett írói nagyságának ez a maradéktalan kultusza, de némi aggodalommal töltötte el, hogy a fiatal leány váratlanul látogatni kezdte az írók, művészek klubjait s ott oly feltűnően viselkedett, hogy a közfigyelem erősen feléje terelődött s állandóan három-négy szemrevaló, ifjú művész tartotta ostrom alatt. Végre is kirobbant az íróból a keserű harag:

— Gyermekeim, a házmasterlakásból kizáróan a magam szórakoztatására emeltelek ki.

— Tudom — kacérkodott a leány, miközben messzire fújta a cigarettafüstöt, — de azt is tudom, hogyha nem flörtölnék egyszerre négy-öt kollégáddal, megúnnál és kidobnál.

— Hát ezt a számárságot honnan merítetted?

— A darabjaidból, a regényeidből. A főhősnőidet utánódom.

— Az Istenért, gyermekeim, a darabjaim hősnői nem az én ideáljaim, hanem a mulató nagyvilágé. De azt akarom, hogy te egyedül az egység légy...

Rosa Wadsworth ezt a nagyon finom, étheri diszinkciót nem értette meg, mást prédiktálni és mást tenni, a régi rómaiak így formulázták, a világ szereti, ha becsapják, tehát eleget kell tenni a világ óhajának. A nektárt

Itthon vagy otthon?

— Beszélgetés egy amerikai magyar szociológussal —

Budapest, november hó.

Ez a szép, húszéves amerikai magyar szociológus, Takaró Erika, most egyik leg-
dekedesebb és legnépszerűbb nő Budapesten.
Az az egyre erősödő mozgalom hozta hazá-
Amerikából, mely össze igyekszik tartani a
messze világrészekbe verődött magyarokat és
évente, az idegenben született, úgynevezett
„második nemzedék” legkiválóbbjait pár hó-
napra hazahozatja Magyarországra.

Takaró Erika pár hónapja azonban két esz-
tendőre hosszabbodott s még most sem készül
vissza édesapjának, a newyorki otthonába.
Nemcsak egyénileg érzi magát jól nálunk, ha-
nem társadalomtudományi szempontból is
rendkívül érdekes megfigyeléseket nyújt az
amerikai és a magyar élet állandó összehason-
lítása. Ezekről a benyomásairól a rádióban is
többször beszámolt.

Beszélgetésünk közben számtalanszor for-
dul elő szavaiban az „itthon” és az „otthon” ki-
fejezés. Valóban, egy amerikai magyar helyze-
tét semmi sem jellemezheti jobban, mint az,
hogy Budapesten „itthon” van, de mégis
Amerikában van már igazán „otthon”!

Szereti Amerikát s kötelességének érzi,
hogy megvédje a felszín és lekicsinylő beállí-
tások ellen:

— Remélem, — kezdi, — hogy nem érdek-
lődsz te is a néger-kérdés, az emberrablás, a
szeszempészés, és a tivornyázó milliomosok
Amerikája után. Mióta Pesten vagyok, min-
denki ezeknek a kérdéseknek a felvetésével
igyekszik amerikai tájékozottságát fitogtatni.
Pedig mondhatom, hogy az amerikai minden-
nap életre, a komoly törekvések, az egészséges
életlehetőségek Amerikájára nézve ezek éppen
oly kevésbé jellemzőek, amint a magyarországi
életnek sem szerves alkotórésze a betyárroman-
tika, a puszták, a ménes és a délibáb. Csőkevé-
nyeiben létezik még, de már a múlté. Ugyan-
úgy, a mi Amerikánknak annyi életrevaló ol-
dala van, hogy méltán bosszant a selejtes re-
gények nyomán elterjedt egyoldalú beállítás.

— Idegeneket és gyermekeket, — felelem
mosolygva, — egyformán okatlan kérdésekkel
szoktunk zaklatni. Emlékszem, mennyire bosz-
szantott gyermekkoromban, ha azt kérdezték,
kit szeretsz jobban, a papát, vagy a mamát? S
most mégis azt kell kérdeznem: hol érzed job-
ban magad, otthon, vagy itthon?

— Erről a kérdéssel szívesen beszélek,
mert önmagam előtt is állandó probléma, melyet
nem fozok megoldani talán soha. Ha két

megkóstolta és nem tudta nélkülözni. Az író
nem tudta szétválasztani a magánembertől. A
nagy író nem más mint az, aki a darabjaiban
megmutatkozik...

John Smith nagyon kétségbeesett, mert már
hófehér volt a haja, gyomrát bántották a sa-
vak, szívé az izgalmak, szemét a kávéházi
füst, tüdejét az influenza s mind e kórságok el-
len egy démon, vagy a nagyvilági dáma nem
szokta felvenni a küzdelmet. Az öregedő írónak
egy lemondó, hűséges, háziasszony, kedves fele-
sége lett volna szükségére, aki nem flörtöl, nem
imádja a társaságot, rumba nélkül is megissza
az ötórás teát, nem teszi egymásra féltékeny
udvarlót, sőt egyáltalán nem tart udvarlót.
nem kultiválja a divatos fürdőket s a divat leg-
újabb kreációit nem áldozza fel a kosztépénzre.
De már elmúlt ötvenesztendő, az idejét
megviselte a sok, erős, alkotó munka s a mese-
beli Hamupipőke vagy Csipkerózska kisasszonyt
meg kellene találni, fel kellene ébreszteni s
meg kellene tanítani, hogy a boházatokat meg-
írja az író, de ha feleséget akar választani, a
saját hősnőnek az ellentétét választja...

Az inas indulatos csengetés után az író
előkelő kiadóját vezette be a szalonba.

— Kedves mester, ön egy fiatal író köny-
vét ajánlta, igen meleg sorokkal kiadásra. Vé-
giglapoztam magam is, de ez iskolák könyv-
tára számára való. Annyira morális, hogy már
unalmas. Kedves mester, bocsásson meg, de
kezd öregedni...

A világhírű író arcán árny villant meg s
benső tűz fűtötte át a mondatait:

— Megértem, hogy e könyv nem lesz nagy
dízet, de az volt az igazi irodalom, mikor nem
a hitvány aranyért írtak az írók. Száz évvel ez-
előtt, Byron, Shelley, Moore, Scott, Walter...

Tűzes rajongással beszélt, de a híres kiadó
nem adta ki a fiatal író regényét.

ennyire különböző társadalmat ismertünk meg,
az a veszély fenyeget, hogy egész életünkre elé-
gedetlenné leszünk és sokkal nehezebben talál-
juk meg helyünket a világba. Mindkét társa-
dalmi berendezésnek a jó oldalait szeretnők
csak kiélni, ami pedig lehetetlen. Egy tár-
sadalom vállalni kell jóval és rosszal egyaránt,
ha valahol otthon akarunk lenni. Amerika és
Magyarország összehasonlításakor csak azt
mondhatom, hogy a lelki alkati határozza meg,
ki hol érzi magát jobban. Aki a nagy közös-
ség fejlődésében, a nagyvonalú haladásban lel-
őrmét s ezért az általános emelkedésért ön-
maga sem sajnál erőt és áldozatot, az jobban
érzi magát Amerikában. Viszont, aki az egyéni
kényelemben, a nyugodt, jómódú, ráérő élet-
módban látja az élet célját, — akinek az az
elve, hogy minél többet élvezünk, hiszen csak
egyszer élünk, — az maradjon itthon. Elv-
hajhászó Amerikáról csak a hamis beállítású
filmek beszélnek. Mint mindenütt, nálunk is
vannak dúsgazdag emberek, akik kizárólag a
szórakozásnak élnek, de a túlnyomó többség —
s így az itteni középosztálynak megfelelő réteg is,
sokkal többet dolgozik, mint az itthoniak.
Azt hiszem, a középuton van az igazság. Nem
egészséges a túltengő szabad idő sem, de az az
esztelen hársza, mely a családi életre, művé-
szetekre, társadalmi életre egy órát sem enged
naponta, kegyetlen és értelmetlen. A két élet-
mód közötti párhuzamot legvilágosabban úgy
tudom megvonnai, hogy gyermeknek és diáknak
lenni jobb Amerikában, felnőttnékné itthon.
Ha a mi szabad, életerős, önálló gyer-
mekkorunkat összehasonlítom az itteni gyere-
kek túlterhelt életével, mikor a nyelv és zene-
órák felemészítik az iskolába járó gyermek min-
den szabadidejét, valósággal megcsúsz a szívem
az itteni gyermekekben. Ahelyett, hogy megtöl-
tenék őket a szabadság-nyújtotta energiával,
szinte kiszípolozzák belőlük az életkedvet.
Nem tartom lehetetlennek, hogy az amerikai
vállalkozói kedv s az itteni lankadt felnőtt tár-
sadalom ennek a kétféle gyermekkorának az
eredménye. — A vidám gyermekkor méltó be-
tetőzése a diákélet. Az amerikai diákélet érde-
kességéről és változatosságáról az itteni egye-
temi hallgatóknak fogalmuk sincs. Vidéki
egyetemi városokban, Debrecenben, Szegeden,
Pécsett, még megtaláltam némi halvány mását
annak az egységes, összetartó, kedves fiatal
társadalomnak, ami az amerikai egyetemi éve-
ket jellemzi, — de Budapesten a diákok olyan

közönyösen és kimerően járnak az előadásokra,
mint valami hivatalba. Nálunk, otthon, a benn-
lakásokkal egybeépített egyetemben úgy él az
ifjúság, mint egy boldog, testi munkát is végző,
de állandó szellemi szenzációkban élő család.
A jószágos, vidám, közvetlen professzorok a család-
tagok... Nem is kezdem el a komoly munká-
ban és vidám kirándulásokban eltöltött egyetemi
évek esetelését, mert túlságosan belemeleget-
nék, oly teljes a boldogságunk ez alatt az idő
alatt. Annál keményebb évtizedek köszöntenek
reánk, ha kikerülünk az életbe. A férjhezmenő
leány számára megszűnik az életpályája, szóra-
kozásai, a társadalmi.

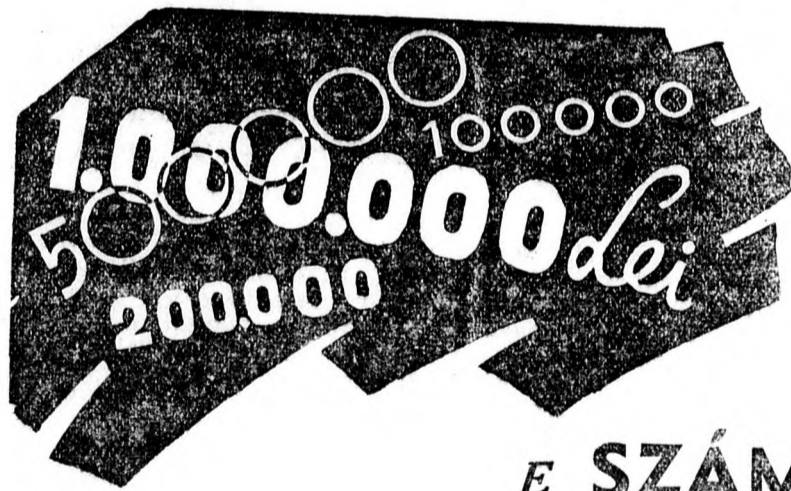
— Hogyan? Hiszen az amerikai nők világ-
szerte híresek önálló munkakörükéről!

— Lánykorában s mint idősebb asszony,
az amerikai nő valóban méltó versenytársa a
férfinak. De a fiatal asszony és anya számára
évek megszűnik az otthonán kívüli élet.
Egész háztartását s a gyermekeit teljesen egye-
dül kell ellátnia, — hiába áll rendelkezésére
sok kényelmi berendezés, azért ez a munka
minden idejét igénybe veszi. Az itteni fiatal-
asszonyok nem is tudják, milyen jó dolguk
van! Még ha maguk végzik is a háztartást, dél-
utánra hazajön a férjük, ellátogatnak valahova,
olvasgatnak, sétálnak. Ezek a hangulatos órák
az amerikai családi életben ismeretlenek. A
férj csak este tér haza, oly kimerülten az erőt-
tetett ütemű munkától, hogy azonnal le kell pi-
hennie, különben nem bírná a hajszát másnap
előlről kezdeni. Ennek tulajdonítom azt is, hogy
a művelődési vagy Amerikában a felnőttnél
csaknem teljesen megszűnik.

— Mint szociológus, mit tanulmányozol
különösképpen?

— Otthon is, Pesten is, a külvárosi, gyö-
kértelen szegényréteg életével foglalkozom tu-
dományos szempontból. Alig van ennél el-
hagyottabb társadalmi osztály. A faluból már
kiszakadt és a város nem fogadja magába. Ha
külső körülmények különbözőek is, — hiszen
Amerikában még a nyomorgók is magasabb
életszínvonalon élnek, mint itt a munkásság,
— lelkületük mégis azonos. A gyanakvás, a ta-
nácsstalanság, a légvárépítés és a pénzhiány
legszenvedélyesebb vonásaik. — de csak a leg-
szembetűnőbbek, mert a fogcsikorgató külső
alatt kétségbeesetten vágyódnak a megértés és
a felelősségteljes jószág után. Nagyon szeretem
mostani foglalkozásomat: a gyermekbíró-
bíróseinek én nyomozom ki a környezetét s
én vagyok a védőjük a tárgyalásokon.

Sz. Weress Jolán.

E SZÁMOK

feleslegeseknek látszanak

De elegendő, hogy a zsebében legyen egy
sorsjegy, amelyet az AURORA sorsjegynagy-
áruháznál vásárolt, amelynek az ország min-
den városában van irodája, hogy belássa: a
számok valódi MILLIÓKAT jelentenek, valódi,
jó pénzt, amelyet megnyerhet a sorsjátékon,
bármelyik havi huzáson.

LOTERIA DE STAT

AURORA

HA SORSJEGYET AZ

nagy-
áruháznál
veszi

Egy sorsjegy ára 800 lei Nagy sorsjegy ára 200 lei.

Jugoszlávia tartózkodva, Németország helyeselve, Csehszlovákia méltatlankodva fogadta Mussolini beszédét

Belgrádból jelentik: A jugoszláv sajtó részletesen közli Mussolini beszédét és kiemeli annak az olasz—jugoszláv barátságról és a magyarokról szóló részét. Hangoztatják a lapok, hogy a magyar követelések támogatása a kisanant elleni állásfoglalással egyenlő. Egyéb megjegyzést egyelőre nem fűznek a beszédhez, mert Sztójadinovics még külföldön van és nem akarják elhamarkodott véleménynyilvánítással értelmetlenül befolyásolni az olasz—jugoszláv tárgyalásokat, amelyeket Sztójadinovics személyesen irányít. Általában megállapítható, hogy a hivatalos körök eddigi bizakodó hangulata a jugoszláv—olasz közeledés tekintetében némileg csökkent, mert ezután egyszerű udvariassági tényként magyarázzák a Jugoszlávia számára tett ajánlatot. Az Anglia és Magyarország felé tett kijelentések — e körök véleménye szerint — alkalmasak arra, hogy Jugoszláviában nyugtalanságot keltsenek.

BERLINBEN A LEGKÖZELEBBI HÓNAPOKRA CSELEKVÉSEKET ÉS KIBONTAKOZÁST VÁRNAK.

Berlinből jelentik: Illetékes német körök kijelentik, hogy a Duce beszéde Németországban nagy megnyugvást keltett. Mussolini beszédének összetétele — ugymond — fedi a német felfogást, s egyúttal azt nagyon időszzerűnek tartják, mert akkor hangzott el, mikor a Népszövetség, a leszerelés és biztonság eszméje csöddel fenyeget. A Deutsche Diplomatische Korrespondenz című külpolitikai felhivatalos azt emeli ki Mussolini beszédéből, hogy abban reálpolitikai alapok és kibontakozási lehetőségek vannak. A Berliner Tagblatt szerint a beszédből kivehető, hogy a legközelebbi hónapokban a helyzetrendező cselekvések is elkövetkeznek. A Germania (a német katolikusok napilapja) azt emeli ki, hogy győztes állam még eddig nem beszélt ilyen határozottan a világháború utáni fejlődés hiányairól, s azok pótlásának a szükségéről.

BENES LAPJA IRJA: MUSSOLINI UGYNEVEZETT „RÓMAI BÉKÉT” AJÁNLOTT EURÓPÁNAK.

Prágából jelentik: Mussolini beszéde nagy riadalmat keltett a csehszlovák fővárosban. A kormánylapok támadóan bírálják Mussolinin és azt írják, hogy a milánói beszéd még jobban kiélezte a nemzetközi helyzetet és újabb akadályt gördített a megbékélés útjába. Benes lapja, a Csehszlovo Szlovo megállapítja, hogy Mussolini ugynevezett „római békét” ajánlott fel Európának. Halálos ítéletet mondott a Népszövetségre s az együttes biztonságra.

Ennek következménye az lesz, hogy az európai erőviszonyok átcsoportosulnak. Még jobban megriasztotta a prágai köröket Mussolininek Jugoszláviához intézett ajánlata. Ugy véljük, hogy Mussolininek ezzel az volt a célja, hogy megtorpedozza a kisanantot.

IV. közlemény.

DURA-OPTIMA-FÜTŐELEMEK. Lapunk hasábjain legutóbb megjelent közlemény a „DURA-OPTIMA-FÜTŐELEMEKEK” illetően általános feltűnést keltett. A számtalan beérkezett érdeklődés bizonyítja, hogy a rádiótulajdonosok ezen korszakalkotó találmánynak nagy jelentőséget tulajdonítanak. Még egyszer felhívjuk ezért olvasóink figyelmét, hogy ezen új elemek az eddig használt akkumulátorokat teljesen helyettesítik és amellyel, hogy használatuk lényegesen gazdaságosabb és egyszerű, egyszersmindenkorra mentesítik mindazon kellemetlenségektől, melyek az akkumulátor használatával járnak. Semmiféle utántöltést vagy kezelést nem igényelnek, egyszerűen bekapcsolandók és teljes kihasználásukig állandó és zavartalan vételt biztosítanak. A DURA-OPTIMA elemek az elemgyártás terén eddig még nem ismert magas teljesítőképességgel rendelkeznek, miáltal az akkumulátorral szemben olcsóbbak is. Az elemek regenerálása a levegőben levő oxigén hatására történik, ami a legmagasabb kapacitást biztosítja. Kaphatók minden viszonylatú méretben. Felvilágosítással a Dura Művek Timisoara központjában áll minden érdeklődő rendelkezésére.

Megmentő sorsjegyelárusító

A szerencse ezen alkalommal is a „HERMES” sorsjegyelárusítóknak kedvezett

Ez alkalommal is a „HERMES” nagy szerencsés sorsjegyelárusító iroda 10 millió értékű nagy nyereményeket fizetett ki, százezer embert mentve meg a nyomrtól és elpusztulástól. Mind igaz tények ezek, amelyeket bárki ellenőrizni tud és mindenki megállapíthatja, a szerencsés sorsjegyelárusító cég, a Hermes, a szerencse által leginkább kedvelt cég, amely jogosulttá teszi a nagyobb nyereményekre. A Hermes sok családot segít, akik ezer meg ezer reménnyel várják megmentésüket ezen elárusítótól, melyet a nép éppen ezért „megmentő elárusító”-nak nevez.

Legutóbb is, a múlt hó 15-iki húzás alkalmával fantasztikus nagy nyereményt huzztak ki ezen elárusító által eladott számmal, amennyiben a 64630 szám 12 milliót nyert.

Dobrescu Mihai Carbunesti községből (Praha megye), aki részese fenti összegnek, amikor vele tudatták a nagy örömhirt, kijelentette, hogy egy pillanatra sem vesztette el reményét a Hermes céggel szemben, éppen ezért az osztálysorsjáték kezdetétől fogva állandóan játszott ugyancsak ezen elárusítónál.

Ez a nagy nyeremény ezen elárusító ismert pontosságával azonnal, az ország különböző városában ki is fizetett. Herescu és Florescu urak, a HERMES cég vezetői, naponta százával kapják a köszönő levelet különböző polgároktól, akiknek neveit, nevezettek kérésére, az elárusító a kívánt diszkrécióval kezeli.

Madridban „védelmi tanács” elnevezéssel új kormány alakult

A vörös csapatok ellentámadását visszaszorítják a nemzetiek. — A getafei repülőtér ismét a nemzeti csapatok birtokában

Barcelonából jelentik: A katalán fővárosban úgy tudják, hogy Madridban kedden új kormány alakult „védelmi tanács” néven. Az új kormány elnöke Caballero lesz és tárcát kap benne a szakszervezeti szövetség négy tagja, valamint Monseni asszony, anarchista irónő.

Madridból jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy a vörös milícia kiűrtette Pintót, a getafei repülőtértől délre levő falut. Hétfőn délután a nemzetiek repülőgépei elszálltak Madrid felett, röpcédulákat szórtak és gépfegyverből lövéseket adtak le. Madrid utcáin e lövések miatt néhány sebesülés történt.

Párizsba érkezett jelentés szerint Getafe előtt hétfőn döntő harc folyt a Madridot védő milícia tagjai és a fölkelők között. A vörös védők elkeseredett ellenállást fejtettek Getafe védelmében, mert ez a repülőtér stratégiaiul is nagyon fontos pont. Innen nyílegyenese ut vezet Madridba. Az ütközet után közvetlenül a getafei repülőtér körül helyezték el állásukat a nemzeti csapatok. Egyik előretolt állásuk már csak egy kilométernyire van a repülőparancsnokság épületétől.

Varela tábornok csapatai hétfő délután újabb rohamot indítottak Getafe ellen és megszállták Madridnak ezt a legfontosabb repülőtérét. Ez a megszállás tulajdonképpen visszafoglalás, mert október 24-én a nemzetiek egyszer már eljutottak e repülőtérig, azóban

a vörösek legutóbbi ellentámadása elől hátrább vonultak. Most ezt a hátravonulást váltották föl összpontosítottabb előhaladással.

HÁROMSZÁZTÖTVEZESER KILOGRAMM ARANYAT VITTEK ISMÉT MADRIDBÓL FRANCIAORSZÁGBA

Párizsból jelentik: A madridi francia nagykövetség ügyvivője a francia kormány Párizsba rendelte.

Marseillei jelentés szerint a marseillei kikötőbe hétfőn befutott egy spanyol gőzös 350 ezer kilogramm arannyal a fedélzetén. Az aranyat a francia banknál helyezik leletbe.

AZ ÚJ MADRIDI KORMÁNY ANARCHISA TAGOKKAL KIEGÉSZITVE

Párizsból jelentik: Ide érkezett közlés szerint a Caballero-kormányba a következő új tagok kerültek be: Garcia Oliver, igazságügy, Juan Peiro ipar- és kereskedelmügy; Juan Lopez közlekedési és Monseni asszony, közegészségügyi miniszter.

A Matin szerint a szükséges elemek Prieto miniszter lemondását követelik és azt kívánják, hogy helyét az anarchisták egyik jelöltje foglalja el.

Kávéházakban, vendéglőkben kétféle mindenütt „MAGYAR LAPOK”-at.

MARAY SÁNDOR:

BÖLCSEK ALKONYA

Budapest, nov. 2.

Jó lenne tudni, vajjon önök, a tisztelt olvasók, hogyan vannak vele: de megdöbbenéssel észlelem, hogy az én személyes hitem megingott a bölcsekben. Azokra a bölcsekre gondolok, akikkel tele van a város, akik mindent tudtak s akik — ismerjük el — nemcsak ebben a városban tudtak mindent; a bölcsekre gondolok, akik tételes információk alapján időről-időre megmagyarázták azt, amit az elmúlt tizenöt évben nem lehetett érteni. A bölcsek kezdik lejárni magukat. Például emlékezem a bölcsekre, akik három és fél évvel ezelőtt, mikor a nemzeti szocialista kormány átvette Németországban a hatalmat, megmagyarázták — nekem is, mint másoknak — a márkát. „Kérem” — mondták és legyintettek — „a gazdasági élet törvényei nem bírják el a politikai kalandokat”. De három és fél év alatt kiderült, hogy az élet fütyül a gazdasági élet törvényeire s mindent felborít, ami utjában áll és ellenkezik érdekeivel; elborítja, akkor is, ha a bölcsek napfényrel és cáfolhatatlan okfejtéssel bebizonyítják, hogy Hitlernek és pártjának bukni kell, mert arany nélkül, vagy deviza nélkül Németország legfeljebb három hónapig tud termelni. Igen, ez az okfejtés világos volt, mint a nap. De aztán egyik év következett a másik után s a német ipar felledült, Németországban kiadták, előbb csendesen, később hangosan az „inkább ágyut, mint enni” — jelszót s a német nép nem lázadt fel, az ipar funkcionált, határozott gazdasági fellendülés következett be, arany és deviza nélkül is. S a németek „tartották” a márkát — oly magasra tartották, hogy már szédült az ember, ha nézte. S ha Buenos-Ayresben valaki elejtett egy német százmárkást, Schacht rögtön lehajolt utána és felemelte. Miből, hogyan? — nem tudni. Senki sem tudja. Igaz, vaj es sertéshus szűkösen van Németországban; pontosabban, néha van és néha szűkösen van; s a bölcsek ilyenkor megmagyarázzák, hogy mindez már végső tünet. Bólgatva hallgatom bölcsegségüket. A márkát végképpen nem értem, ma sem, ahogy már három év előtt nem értettem; s ugyanígy nem értem ma a lírát, amelyből kétszáz milliárdot költött el az elmúlt tizenöt évben Mussolini s most végül leértékelte negyven százalékkal. A bölcsek ezt mondták: „Mussolini nem értékelheti le a lírát, mert rengeteg a belső adóssága s az emberek nem nyugosznak bele, hogy a belső kölcsönök értéke negyven százalékkal csökkenjen.” A bölcseknek igazuk volt. De Mussolininek is igaz a volt: leértékelte és nem történt semmi. Tja, mondták a bölcsek, még nincs vége, tessék várni. Mussolini is kénytelen lesz engedelmessé válni a gazdasági élet törvényeinek.

Emlékszem arra az időre, mikor a bölcsek heteken át magyarázták, hogy aranyalap nélkül nincs gazdasági élet. A vita zajlott még s csak akkor ért véget, mikor időközben az egész világ letért az aranyalapról. Ugy látszik, mégis lehet arany nélkül. Meddig? Nem tudom. A bölcsek szerint nem sokáig. De Anglia soha nem látott jólétben fuldokol, arany nélkül, Amerikában fellendült a prosperitás, ugyan-csak arany nélkül, a skandináv országokban, ahol már régen letértek az aranyalapról, a szocialista kormányok undorral visszautasítják az adókat, annyi a pénz. Mindez szabály- és törvényellenes, tudom. A bölcsek sértődötten felelik: „Tja, ha a gazdasági élet törvényeit erőszakosan megsértik...” De az élet nem felel semmit, az élet megy tovább.

Mikor Roosevelt érkezett, a bölcsek azt mondták: „Forradalom. Amerika a szocialis forradalom kezdetét éli. Száz ezer farmer vonul Washington ellen. Tízmillió munkanélküli vonul a Fehér Ház ellen. Roosevelt megsértette az alkotmányt, felvizezte a dollárt, becsapta a farmereket, Ford nem engedi, baj lesz.” Igazuk volt? Lehet, hogy igazuk volt. Biztos csak az, hogy Amerika minden jel szerint újra megválasztja elnöknek Roosevelt-et;

legalább is, úgy hirdik, óriási a pártja. S a forradalom nem tört ki Amerikában. Ellenben ki-tört és áldatlan dühvel dúl és vészél Spanyolországban, melyről senki nem beszélt, bel-ügyeit afféle vidéki ügynek tartották, a nagyhatalmak oda sem figyeltek. Alfonz ment, Gil Robles jött s egy napon észrevette a világ, hogy Spanyolországban tizenkét millió spanyol nagyban készül megsütni a másik tizenkét millió spanyolt. „Háború!” — mondták a bölcsek. — „A fasiszta nagyhatalmak segítik Francoékat! A demokratikus hatalmak jegyvert küldenek a spanyol Népfrontnak! Az angolok nem türik!” De türték és türik. S mikor Mussolini kirakodott csapataival Abessziniában, felemelt mutatóujjal mondták a bölcsek: „Mussolininak vége. Az angolokkal nem lehet büntetlenül ujjat húzni. A fasiszta belebukik a kalandba.” De nem bukott bele. S mikor, néhány hét előtt, a négus megjelent Genfben, a bölcsek felhívták egymást telefonon és harsányan jelentették: „Vége Mussolininak, vége a Népszövetségnek, Mussolini ki-lép, Mihelyst a négus belép az ülésterembe.” De a négus belépett és Mussolini nem lépett

ki s a legjobb uton van, hogy megegyezzen a franciákkal és az angolokkal.

Sok bizonytalan dolog van a világon, mondták bízva a bölcsek; de biztos az, hogy a svájci frankkal nem lehet baj s biztos, hogy Belgium soha nem mondja fel a franciáknak a vezérhári megállapodást. A bölcseknek igazuk volt. Csak éppen, egy napon, le-értékeltek a svájci frankot és a belga király a minap bejelentette, hogy Belgium nem hajlandó megegyezzen elvérezni a franciáért, ha nem feltétlenül muszáj. És biztos az is, hogy Oroszországban válság dúl, Sztalin ellen pártok dolgoznak s az orosz szovjetköztestársaság minden jel szerint válságos időket él át. A bölcseknek igazuk van; de nem csodálkozom, ha öt év múlva azt olvasom majd, hogy a megerősödött hitleri Németország és az állig felfegyverzett Szovjetország, világnézeti elveik fenntartásával, szoros katonai és gazdasági véd-és dacsövetséget kötöttek valaki, vagy valakik ellen. Bocsánatot kérek a bölcsektől, de már csak tisztelem őket. Bocsánatot kérek, mert nem hiszek többé nekik. Nem hiszek semminek, ami szabály, elmélet és napnál világosabb „gazdasági, vagy társadalmi törvényszerűség.” Az idő, amelyben élek, megtanított, hogy ne higgyek a földön másnak, csak a vak érdekek, amelynek saját törvénye van. Ez a törvény nem logikus, nem is bölcs többé. A bölcseknek van igazuk: alkonyodik, nem érdemes többé bölcseknek lenni.

ADDISZ-ABEBA, az épülő új olasz nagyváros

Róma, október 30.

Nemrég ünnepelte Etiopia fővárosának bennszülött lakossága a Maszkál (kereszt) ünnepe, mely egyben az esős évszak végét is jelzi. Most, hogy az „Uj Virág” utcáiról és tereiről eltűnnek a vizet fel nem szívó agyagos talajban keletkezett mély pocsoltyák, fokozott ütemben indulhat meg az olasz kormány által kidolgozott új városrendészeti terv megvalósítása. A legszükségesebb reformok máris megtörténtek. Két új élelmiszer-nagyváros nemcsak a 10.000 főnyi lakosság szükségleteit fedezi, hanem a hivatalos közegyek rendelkezésére is tud bocsátani napi 1400 csomagot, mely a koldusok és munkanélküliek között kerül szétosztásra. Az élelmiszerosztás során 350 bélpoklost találtak, akik teljesen szabadon jártak-keltek; közülük most 100-at az amerikaiak által fenntartott bélpoklos-otthonba, a többi pedig a Consolata misszió kórházába utalták. A bennszülött női lakosság közel 60 százalékát sújtó borbetegségek kezelésére állandóan működő ambulancia létesült.

Megnyitlak az első iskolák: a Littorio felsőiskola 12 termében összesen 1486 beiratkozott tanuló, kik közül 178 közigazgatási ex-tisztsíves, akik tudnak valamely európai nyelvet.

Példaképek az életszentség útján:

Müller Lajos S. J.:
Benigna Consolata nővér élete; a híres misztikus lélek élete, naplója, magánnyilatkozásai, ájtatosságai, tanácsai.
Ára 95 lft.

Csévassy Elemér S. J.:
Egy sir a Duna felött. Egy napjainkban elhunyt magyar vizitációs nővér élete, lelki fejlődése, sok követhető erénypéldája.
Ára 99 lft.

Wagner:
Mai lányok életstílusa; szentéletű fiatal lányok nevelőhatású, érdekes életrajza.
Ára: 60 lft.

S. J.:
Jézus nyomában. P. Pignatelli S. J. a száműzött herceg életrajza, a jezsuitarend feloszlása idejéből. Rendkívül érdekes és tanulságos. Ára: 115 lft.

Kapható: KÖNYVOSZTÁRSÁGUNKBAN.

634 tud amhara nyelven írni és olvasni, míg a hátralevő 674 analfabéta.

Megvan már természetesen a bennszülött munkásokra is kiterjeszkedő betegsegélyző intézmény is. Ha egyelőre nem fogják használni, annak az oka, hogy a bennszülött munkás munkaszervezőkkel nem tartható nyilván, mert mielőtt keresethez jut, csak annak felélése után lát újból munkához. Csak az olasz munkásságra lehet tehát számítani a városrendészet most meginduló építészeti fázisában, melyet az a körülmény is megnehezít, hogy bár a főváros környéke igen jómódú meszet ad, a sűrű vöröses agyag kevésbé alkalmas tartós épületek gyártására. Innét magyarázható a városrendészeti terv azon rendelkezése, hogy — ritka kivételektől eltekintve — a házak legfeljebb két emeletnyi magasságban épülhetnek. A terv egyébként kétfős célt követ: egészségügyit és politikait. Az első értelmében az európai városrész el lesz választva a bennszülött negyedtől; a tisztviselőknek és munkásoknak külön zónákat biztosítanak, ugyszintén a kereskedelemnek is, mely utóbbi a legközelebbi összeköttetésbe kerül a vasutállomással. Megrendszabályozzák a templomok körül elterülő nyílt és egészségtelen temetőket s a kórházakat és az új bélpoklosotthonát a perifériára telepítik. A politikai cél az új Imperium hangsúlyozása és bevitele a bennszülöttek tudatába is. Ezért az összes középületek, valamint a nagy összejövetelekre alkalmas térség (mely csodálatos térérzékkel megismerkezve Itália legkisebb városában is megtalálható) a régi és az új-ghebbi (néguspalota) között fog-nak elterülni. Szent György temploma és a többi 27 kopt templom ma még állami támogatást kapnak az istentiszteletek biztosítására, de a közeljövőben két impozáns katolikus templom fog felépülni; az egyiket nyilvános gyűjtésből a Consolata misszió építteti, a másikat pedig — a város székesegyházát — állami-költségen az olasz kormány. Ez utóbbi lesz Addisz-Abeba legnagyobb szabású épülete s a líktori toronnyal együtt kifejezője a fides és iustitia Rómájának.

Justitia: megnyitlak Addisz-Abében az olasz törvényszék. Valóságos elárasztották perekkel, melyek legnagyobb részét adósságokat szeretnének behajtani a különböző és többnyire elmenekült raszokon.

Mint kuriózumot említtük a Corriera della Sera-nak azt a híradását, hogy a felperesek közt szerepel 300.000 líra erejéig egy magyar-bulorszállító cég is. Tekintve, hogy az adós-rasz még Etiopia területén tartózkodik, kíváncsian várjuk a per fejleményeit.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, fél évre 400
 negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvényünk meg és nem adunk vissza.
 Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Eső már inkább csak északon. Köd még több helyen lehet. A hőmérséklet kissé még süllyed.

A királyi kabinetiroda köszönete egy sightheti kisdíjnak. Saját tud. Basch Péter sightheti ötödikes gimnázista Károly király születésnapjára verset írt, amit meg is zenésített. A kis diák nagyot gondolva, október 9-én a megzenésített verset elküldte Őfelségének, aki a kabinetiroda útján köszönte meg a kis diák figyelmes-ségét.

FRANCIA BIBOROSOK A KOMMUNIZMUS VESZÉDELME ELLEN. Párizsból jelentik: Az öt francia biboros-érsek, névszerint a párizsi, lyoni, rheimsi, lillei biboros-érsek és *Beaudrillart* biboros, a párizsi Institut Catholique rektora megrázó szavú közös főpásztori szöveget intéztek Franciaország valamennyi katolikusához az országot fenyegető kommunista veszedelemmel kapcsolatban. A magas főpapok szövege nem titkolja, hogy a legnagyobb értékek forognak ma Franciaországban veszélyben. „A magántulajdon elleni lépten-nyomon való vétés, a napirenden való erőszakos bérmozgalmak, a szomorú vallásellenes megnyilvánulások, a tekintélytisztelet rohamos megfogyatkozása — mondják a francia biborosok — mind a legaggasztóbb jelenségek Franciaország láthatárán.” Igaz, hangoztatja a továbbiakban a körlevél, hogy ezek az idegenből importált eszmék általában távolállanak a francia néplélektől, de ha a felelős tényezők részben nem lesznek, könnyen katasztrófát zúdít-hatnak az egész országra.

Blaskovits Ferenc nagyprepost aranymiséje. Timişoara. Saját tud. A jövő hónapban, mint értesülünk, Blaskovits Ferenc pápai prelat, nagyprepost, aranyjubileumát éri meg. December 18-án ötven esztendeje, hogy pappá szentelték. Most aranymiséjét a püspöki székes-egyházban fogja tartani.

Katolikus napilap készül Pozsonyban. Pozsonyban jelentik: Katolikus sajtóbizottság alakult, amely első gyűlésén elhatározta, hogy országos akciót indít egy katolikus napilap megteremtése érdekében. A sajtóbizottság gyűlésén kifejtették, hogy a meglevő magyar nyelvű napilapok nemcsak nem szolgálják kellőképpen a katolikus ügyeket, hanem sok esetben félrevezetik az ország közvéleményét.

Dr. Ungár Adolf ellen a főügyész és a vizsgálóbíró feljelentést tettek. Timişoara. Saját tud. Ungár Adolf dr. volt ügyvédkamara elnök és magyarpárti ügyvezető elnök, amikor vizsgálói fogságban volt, beadványokat intézett az ítélőtáblához és az igazságügyminiszterhez, amelyben kifogásolta, hogy közönséges bűncselekménnyel vádoltakkal együvé zárták, nem engedték meg, hogy védőjével érintkezzen és más panaszkokat is adott elő. Beadványának egyes kitételeit Pop Jenő dr. főügyész, Catalina Traian ügyész és Gabriel Viktor dr. vizsgálóbíró hivatalos méltóságukra nézve, sértőknek találták és ilyen címen feljelentést tettek Ungár dr. ellen s az ügyészség vád alá is helyezte. Ebben az ügyben most volt az első tárgyalás, amelyen azonban csak Ungár dr. jelent meg, a feljelentők távolmaradtak. A tárgyalás megkezdésekor Ungár dr. pergrátó kifogást emelt, azon a címen, hogy a feljelentők nem szereztek be az ilyen per megindításához szükséges miniszteri engedélyt, amely nélkül a pert le sem lehet folytatni. Utalt azután arra, hogy a Semmitőszék jónak látta, már az eredeti ügyét is más bírósághoz áttenni s kérte, hogy a jelenlegi is utalják át az oradeai bíróság hatáskörébe. A bíróság megállapította, hogy a miniszteri engedély tényleg hiányzik s emiatt a további tárgyalást január 13-ára napolta el, azaz, ha addig sem volna meg az engedély, az ügyet beszünteti.

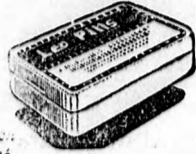

LEOPIILLS,

bevált emésztést elősegítő szer segít a gyomrot és a beleket munkájukban nehéz emésztés esetén.

LEOPIILLS kizárólag növényi anyagok kivonatából készült preparátum, amely már évtizedek óta mint emésztést elősegítő szer ismert és bevált.

LEOPIILLS

Dobozokban 30 és 80 leiert min.: gyógyszerárban és áruházban kapható.

Leopilills kizárólag növényi anyagokból készült hashajtó.

A bucaresti hírlapírók szervezete kérte a kormányt, hogy a sajtótörvény tervezetét adja ki neki megvitatásra és véleményadásra. Bucaresti. Saját tud. Közöltük az új sajtótörvény néhány feltűnésteltető szakaszát. A kormány azóta apokrifnek nyilvánította a Curentulban meglepetésszerűen megjelent törvénytervezetet, a sajtó azonban hangsúlyozza, hogy ez mégis az igazságügyminiszterium valóságos tervezete. Minthogy a tervezet érzékenyen korlátozza a sajtószabadságot s az alkotmány intézkedéseibe is ütközik, az egész sajtó heves tiltakozásával találkozott. A román újságírószervezetek is foglalkoztak a kérdéssel és beadványokat intéztek a kormányhoz az ügyben. Az egyik szervezet, a Bucaresti hírlapírók szervezete követeli, hogy amennyiben a kormány csakugyan elkészítette a tervezetet, azt bocsássa a hírlapírók szakmai szervezeteinek rendelkezésére megvitatás és véleményadás végett. A szervezet el van tökélve, hogy a legélesebb harcot folytatja minden a sajtószabadság ellen irányuló kísérlet ellen.

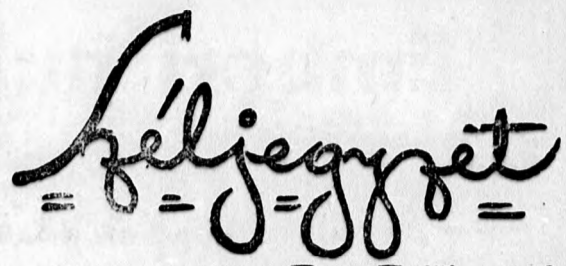
UJ KÜLÜGYMINISZTERI SAJTÓFŐNÖK. Bucaresti. Saját tud. Jelentettük, hogy a külügyminiszterium mellett működő sajtóigazgatóság főnökét, Dragu athéni sajtóattasénak nevezik ki. Dragu tegnap elutazott a fővárosból s ugyancsak tegnap beiktatták helyébe Raul Anastasiut, a sajtóigazgatóság eddigi aligazgatóját.

Egybehívták az „istenellenek” világkongresszusát. Varsóból jelentik: A Moszkvában székelő „istenellenek központi tanácsa” elhatározta, hogy a jövő év február 7-ére „istenellenes és szabadgondolkodó világkongresszust” hív össze. A kongresszus székhelye Moszkva lesz. A 29 tagból álló előkészítő bizottság összesen 46 országból 1600 résztvevőre számít. Napirenden a következő pontok fognak szerepelni: 1. A vallásellenes propaganda számára világszerv építendő ki. 2. A szovjetországi istenellenek szövetségének felügyelete alatt megalakítandó az istenellenek internacionálja. 3. Minden egyes országban kiépítendő a szisztematikusan vallásellenes propaganda. 4. Az egyes országokban az istenellenes propaganda során szerzett tapasztalatok a központtal időről-időre közlendők. 5. Megfelelő anyagi alap teremtendő az istenellen propaganda számára. Mint ezekből a pontokból is látható, az orszországi bolsevizmus, amely éveken át alig hallatott magáról saját határán túl, a legelkeseredettebb és legnyitlabb támadásra készül világszerte minden ellen, amit a keresztény kultúra és erkölcs 2000 év óta adott a világnak és az emberiségnek.

Zürichi zárlat. Párizs 20.33 háromnegyed. London 21.27 fél, Newyork 435.12, Brüsszel 73.40. Milánó 22.92 fél, Amszterdam 235.20, Berlin 175. Bécs — schilling 76.50, Prága 15.40, Varsó 81.80, Belgrád 10, Bucaresti 325.

FÖLDRENGÉS VOLT TREISCAUNE MEGYÉBEN. Targu-Săuce. Saját tud. Október 31-ről november 1-re virradó éjjelen Treiscaune megye területén földrengést érezték. A pár pillanatig tartó rengés északnyugat-délkeleti irányban érzett. Kárt nem okozott.

Az angol király új yachtnál uszoda, tornaterem és teniszpálya is lesz. Londonból jelentik: VIII. Eduárd király az elavult Victoria & Albert udvari yacht helyett új gőzhajót építtet. Az új hajó a réginél jóval könnyebb és gyorsabb lesz s a műszaki haladás összes vívmányainak figyelembevételével építik meg. Fedélzetére egészen új rendszerű készüléket szerelnek, amelyek segítségével vízirepülőgépet lehet felhajtani, vagy a tenger színéről a hajóra felvontani. Lesz továbbá uszodája, tornaterme és teniszpályája. A gopporti hajógyár rövidesen megkezdí az új udvari yacht építését, míg a Victoria & Albertet egyidejűleg leromboltatják.

Néhány nappal ezelőtt zajlott le a székelyvidék egyik legnagyobb őszi sokadalma, a tg.-sacuesci országos vásár. Nem kevesebb, mint 28 falu központja ez a piac, de ha hozzászámítjuk, hogy ilyenkor még a szomszédos megyékből is sokan jönnek vásárolni, bátran állíthatjuk, hogy 35—40 községben csak az öregek s a csecsszopók maradnak otthon, míg a többiek hol eladni, hol venni, hol csodáltni járnak a várost.

Az idei sokadalom, eltekintve a baromvásártól, nagyon szomorú forgalmat eredményezett. Pedig áru rengeteg volt. Cipészek, csizmadiák, asztalosok, bádigosok, szűcsök, szabók, mézespogácsások hada kínálta árúját, de a tömeg csak nézett, csodálkozott és hullámzott tovább.

Ha nem árultak az iparosok és kereskedők, viszont nem vásároltak ők se.

— Miből? — Tették fel a keserű kérdést s a káposzta-, murok- és hagyma-hegyek még estefelé is ott terpeszkedtek az utcákon. Mellettük pedig idegesen tipegetek ide s oda azok a szorgalmas, dolgos falusi asszonyok, akik az egész nyarat átdolgozták, gyomlálták, kapálták, hogy költőpénzt szerezzenek a nagysokadalomban.

Szürkülletkor aztán szemerkélni kezdett az eső is, a szél is rágyújtott a dudálásra és kétségbeesítő vásári kép alakult.

— Egy lei a káposzta, két koszorú hagyma négy lei, egy véka murok hét lei, kínálgták az agyonfázt asszonyok az árut, melyet ilyenformán majdnem ingyen vesztek el.

S miközben így kótyavetyéltek, egy vesztek el semmiért az értékek, a munkás, szorgalmas emberek veritéke így vált semmivé, a piac másik sarkán tizezreket keresett a halálfalas kerékpárművész, akinek reggeltől késő estig zsufolt volt az emelvénye.

Öreg, hetven év körüli asszony botorkál le a lépcsőkön és előttem bogozgatja vissza a pénzt a zsebkezdőbe.

— Hát szép volt-e biciklizés néni, — érdeklődöm s az öregasszony elragadtatva meséli, hogy milyen ügyesen burrogtatják a motorokat a falon.

— S nem sajnálta a pénzt tőlük? Egész megbotránkozott csodálkozással néz reám.

— Láttá-e az úr? — Nem, nem is vagyok rá kíváncsi. — No azért beszél így. Tudja-e, hogy azoz az életikkel jácodnak? Ha leesne... Teremtő Isten...

Tényleg. Az életével játszik és keres. És mi is az életünkkel játszunk.

Az iparos, a gazda, a kereskedő és mind, kisebbségi magyarok játszunk az életünkkel. A szó teljes értelmében játszunk. Mert ha nem játszanánk, ha csak egy kicsivel komolyabban fognák fel az élethivatásunkat, vajjon szabadna-e elforduljon az, hogy tél közeledtén semmiségekre, idegeneknek adjuk ki a pénzt, miközben iparunk, kereskedelmünk hanyatlik a pártfogás hiánya miatt, mezőgazdaságunk sorvad, a piac megszervezés nélkül, iskoláink, egyesületeink, sok helyen templomaink szétomlanak áldozatkésztség hiányában és mindezt nézzük ölbetett kezekkel, nem gondolva arra, hogy ha ebben a szörnyű játékban egyszer mi esünk el...

Teremtő Isten... Vajjon busúlna-e valaki értünk? Földi István.

* Sok ember teljesen elveszti minden életkedvét, mert borzasztóan kínozza a reuma és a köszvény. De nics ok a kétségbeesésre, mert a szenvedők ezrei nyerték már vissza a Togat által egészségüket! A Togat erősen huggsavoldó és a bajt gyökerében támadja meg. Továbbá nagy mértékben baktériumölő.

Emberi hullákat sodor az árviz a Jiul völgyében

Az árviz Lupeni községet elzárta a világtól.
A vasúti sineket az ár kimosta helyükből

Vulcan. Saját tud. Az utóbbi napok bő eszéseinek hatására a Jiul és az azt tápláló hegyipatokok annyira megdagadtak, hogy komoly veszedelemmel fenyegették a bányatelepek lakosságát. Mindenszentekre virradó éjszaka azután bekövetkezett a rettegett csapás. A Jiul kilépett medréből és már ezideig is felbecsülhetetlen károkat okozott köz- és magánvagyonokban.

De a hullámokkal tovarohanó s felbukkanó hullák tanúsága szerint emberek is áldozatul estek az árvíznek.

VIZ ALATT AZ UTAK ÉS BANYATELEPEK

A rohanó Jiul árja nagymennyiségű tüzi- és bányafát sodor magával Campul lui Neag és Uricani községekből. Ez a fa kizárólag kis embereké, melyet a lupeni bányatársulatnak óhajtottak vízi úton leszállítani.

Lupeniben a bányatelep Jiulparti része víz alatt áll. Mindenütt javszékkelő, mindenüket elvesztő emberek sirása vegyül bele az ár morajlásába. Egy kereskedő házat mindenestől elvitte az ár.

A lupeni-vulcani utszakaszon tönkrementek a hidak s a vasuttestet elmosta az árviz.

Csak égnék meredő, össze-visszacsavart vasúti sinek jelzik a pálya eredeti helyét. Lupeni jelen pillanatban sem vasuton, sem más járművel nem közelíthető meg.

Betörték a timisoarai székesegyházba. Timisoara. Saját tud. Hétfőn reggel, amikor a székesegyház ajtóit a sekrestyés kinyitotta, észrevette, hogy betörők jártak a templomban. A sekrestye belső ajtaja — amelyhez a templom belsejéből egy folyosó vezet — fel van feszítve. A sekrestyeajtó két zára közül az egyiket alkulccsal nyitották fel a tettesek, a másikat pedig egy darab fával feltörték. A székesegyházi sekrestyében a tettes mindent felforgatott. A nagy kellékszékény egyik fiokjában megtalálta s magával vitte a Wertheim-kulcsot, amely a szekrény közepén alkalmazott páncélrész felnyitására szolgál. Nagy ügyel-bajjal, lakatos segítségével kellett a páncélfiokot feltörni s ekkor meglepetéssel állapíthatták meg, hogy a templomrabló onnan semmit nem vitt magával. A drága monstranciák, Nepomuki Szent János ereklyéjének tartója, püspöki pásztorbotok és más értékes tárgyak a helyükön vannak. Az asztalon maradt volt az előző napi templomi perselygyűjtésből való aprópénz: ezt sem bántotta a betörő. Mindössze egy aktatáskát vitt el magával, amelyet az egyik teológus a sekrestyében felejtett. Magában a székesegyházban csak az egyik gyűjtőperselyt igyekezett feltörni a betörő, de a munkáját félbehagyta, nem tudta feltörni. A templomrabló valószínűleg este a zárás előtt lopózott a templomba és a kórusra vezető lépcsőfeljárát egyik drotháló ablakát kitérve, azon át menekült ki az utcára. Rövid időn belül ez már a harmadik templomrablás. Nemrégiben a negyedik kerületi plébániatemplomba hatoltak be betörők s néhány napra rá a lipovai templomot törtek fel.

Rooseveltné és a gesztenyesütő. A washingtoni rendőrség Steve Vise-lakos ellen, aki 27 év óta árul gesztenyét és édességet a Fehér Ház bejárata előtt kihágási eljárást indított azon a címen, hogy akadályozza a közlekedést. Rooseveltné, az elnök neje, éppen náthában beteg feküdt, de midőn értesült a gesztenyeárus baja felől, azonnal irt Columbia kerület rendőrfőnökének a következőképpen: — A szegény ember nincs senkinek sem utjában és mindenki a legészintebben sajnálná, ha a hatóságok elűznék szokott helyéről. Én már annyira hozzászoktam, hogy igazán hiányoznék, ha nem letném őt a Fehér Ház kapujában.

A ciuji opera társulat diadalmas körújának első ciklusa ma, szerdán a Bohémek előadásával nyer befejezést. Puccini fülbemászó muzsikájú operáját ma is az együttes legkiválóbb művészei interpretálják. Az opera társulat eddigi előadásaival bebizonyította, hogy a városnak magaslatán áll, a közönség szeretetébe fogadta őket és felfokozott érdeklődéssel néz a mai előadás elé. A közönség saját érdekében cselekszik, ha jegyeről elővételben gonoszkodik, melyek már csak mérsékelt számban kaphatók a színház jobboldali pénztárána délelőtt 10-11-ig és délután 5-8-ig. A Bohémek előadása pontosan fél 9 órakor kezdődik.

A simeria-lupeni vonalon a vonatok csak Vulcanig közlekednek.

KOLDUSSA TETT EMBEREK

A Merișoara hegyipatak áradása okozott Vulcanban sok kárt. Az állomás melletti az uttestet átszakította az ár és víz alá borította az egész állomás környékét. A lakosokat az éjszaka folyamán csónakokkal mentették ki lakásaiból. A legtöbbször szegény osztályhoz tartozó lakosoknak mindene az árvízben veszett. Elpusztultak tehének, lovak az árban. A bányatársulat villamos központját, amely a Jiul partján épült s az egész Jiul völgy áramfogyasztását szolgáltatja, le kellett az éjszaka folyamán állítani, mert a medréből kitérő Jiul árja ide is behatolt. Jelen pillanatban az egész Jiul völgye világítás nélkül van s áramhiány miatt Vulcan vízellátása is szünetel.

Az Aninosan dolgozó s Vulcanban lakó munkások százai mindenszentek reggelén a környező hegyeken gyalogoltak haza, mivel a munkásokat szállító autóbuszok errefelé nem tudnak közlekedni.

Tél elején jött csapás a gazdasági nyomorúságtól agyongyötört szegény bányász népre. Az esőzés tovább tart, kisebb megszakításokkal s ha Isten nem könyörül rajtuk, a szenvedés és megpróbáltatások még fokozódni fognak.

Gyilkosság Gheorgheniben. Saját tud. Szombaton éjjel két óra tájban megrendítő gyilkosság történt Kémenes Balázs és Réthy József legények megtámadták társukat Selyem Istvánt és fejével szétverték a fejét. A szerencsétlen fiatalember azonnal kiszünetelt. Megdöbbentő mennyi gyilkossági hír érkezik Ciuc megyéből. Valamennyinek a pálinka, az eldurvultság az oka. Ideje lenne, hogy maguk a legények, leányok vegyék kezükbe az ifjúság jobb ura terítését.

Figyelem!

Legelőcsőbb perzsa szőnyeg beszerzési forrás, rendelésre és készen. Mindenféle gyapjú fonalak és felvett anyagok, mintázott és festett zsákcsőnyegek nagy választékban. Hozzávaló sodrott gyapjú fonalak minden színben csakis a „FORTUNA” szővőüzemben szerkezhetők be. **Oradea, Strada Vlăhuța 4. szám, az udvarban.**

Értékesíthetetlen tárgyakat loptak a debreceni csillagvizsgálóból. Debrecenből jelentik: Szokatlan betörés történt az éjszaka Debrecenben. Alkulccsal behatoltak az egyetemi csillagvizsgáló intézet műszertárába, ott mindent összevissza forgattak s elvittek egy párolgásmérőt, egy aspirator-készüléket és több más műszert. A rendőrség a lopást érthetetlennek tartja, mert a tettesek a műszereket nem értékesíthetik.

Temetések. Ungur Teodor kispazda 30 éves korában meghalt. Temetése ma délután 3 órakor lesz Pausan. — Turcutiu Eva 71 éves korában meghalt. Temetése tegnap volt a kórházból. — Herdean Demeterné szül. Gyöngy Erzsébet 40 éves korában meghalt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz a Vilson-utca 59. sz. háztól. (Erdélyi „Concordia”.)

Racz Károlyné, a Szent László templomban vasárnap délelőtt a szentmise alatt meghalt. 51 éves volt. Temetése ma délután 4 órakor lesz az olaszai halottas házból. — Lajos Gizella 11 napos korában meghalt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a selusi temetőbe. — Sas Péter 25 éves korában az elme-kórházban meghalt. Temetése november 2-án volt a Rulikovszky temetőben. — Bordás Gyula 67 éves korában meghalt az elme-kórházban. Temetése tegnap délután 3 órakor volt a Rulikovszky temetőben. (Caritas.)

HUMOR

— Archimedes — olvassa a tanár — boldogan ugrott ki a fürdőkádból s ezt kiáltotta: Heureka, heureka!

— Egy p'lanatra — szakítja félbe a tanár — mint jelent az, hogy „heureka”?

— Az, jelentí, hogy megtaláltam!

— Helves s mit talált meg Archimedes?

A tanuló elgondolkodik, majd zavartan feleli:

— Bizonyára a szappant, tanár úr!

* **Erős, vérbő, kővér emberek** igyanak naponként, reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet, mert ez rendszeres gyomor- és bélműködést biztosít, számottevően előmozdítja az emésztést és kitűnően szabályozza a vérkeringést. Az orvosok ajánlják.

A baia marei református egyházmegye igényt támaszt a tizennégyezer fős iskolaadóra. Satu-Mare. Saját tud. A baia marei református egyházmegye lelkeszei és a világi vezetők Satu-Maren gyűlést tartottak, ahol szóba került a községekben szedett tizennégyezer fős iskolaadó is. Ezt az összeget behajtják a szülőktől, de a felekezeti iskoláknak nem juttatnak belőle. A gyűlés elhatározta, hogy a felettes hatóság útján orvosiáért fordul a felsőbb közigazgatási bírósághoz és kéri meg, hogy kötelezzék a községeket a felekezeti iskolák segítésére.

MELLAU ISTVÁN ÜNNEPÉLYES BEIKTATÁSA. A dr. **Lestyán** Endre székesegyházi kanonokká való kinevezésével megüresedett Szent László plébániára **Fiedler** István megyéspüspök **Mellau** István volt marghitai esperesplébánost nevezte ki. A kinevezést a Szentszék is jóváhagyta és így az új plébános ünnepélyes beiktatása november 8-án, vasárnap délelőtt a 10 órakor kezdődő szentmisén lesz. A beiktatást dr. **Lestyán** Endre preláts-kanonok fogja végezni. A templomi beiktatás után fél 12 órakor az Immakulata intézet dísztermében **Belányi** Imre a hívek és az összes hitbuzgalmi egyesületek nevében fogja üdvözölni az új plébánost.

Szegényház, ahol az ápoló ostromozza az inkormányt. Timisoara. Saját tud. A városi aggok otthonának Wolff Jakob nevű hatvanéves lakója gyanus körülmények között halt meg. Néhány nappal ezelőtt Wolf Jakobot az intézmény Hollinger János nevű ápoló-szolgája ostorral megverte. A halott testén még mindig látszanak az ostorcsapások nyomai. A rendőrség ezért Hollingert letartoztatta, az esetről pedig jelentést tett az ügyészségnek. Ez a holttest boncolását rendelte el. A városban kínos feltűnést keltett ez az ügy. Annál is inkább, mert a rendőrség megállapította, hogy az „ápoló” rendszeresen ostorral ápolta a szegényház agg lakóit. Az aggokháza messzire kinn a város periferiáján van, úgyhogy rendszeres ellenőrzés így nem is lehetséges. Sokszor fordul elő súlyos megbetegedés, vagy haláleset is és ilyenkor papot sem tudnak hívni: éjszaka például ki vállalkozni rá, a városba bejönni s a papot értesíteni?

Volt magyar hadifoglyok képezik ki a mandzsu hadsereget. Pozsonyban jelentik: Mandzsuriaiból hazakerült Pozsonyba egy volt orosz hadifogoly és elbeszélte, hogy a mandzsu hadsereg kiképzését harminc volt magyar hadifogoly végzi. Ezek már családot alapítottak, meg vannak elégedve sorsukkal, csak néha ébred fel bennük a honvágy, ha a rádió magyar dalokat hallgatnak.

* **Sportkörök hívták fel a figyelmet arra,** hogy mily nagy jótéteményt jelent az ODOL-lal való szájbölgítés. Ahelyett, hogy a szomjat vízzel, vagy más folyadékkal oltaná, elegendő CDOL-lal való szájbölgítés. Ez felrissit és szomjuságot is oltja.

BESZÜNTETTEK A HATÁRÁTLÉPŐ IGAZOLVÁNYOK KIADÁSÁT. Oradea. Saját tud. A belügyminisztérium október 31-én kiadott rendelete értelmében Bihar vármegye prefektusa közli az érdekeltekkel, hogy a rendelet visszavonásáig senki sem kap Magyarországra határátlépő igazolványt. Tehát ilyen természetű kérelem senki se keresse fel az illetékes hivatalokat, mert fáradsága hiábavaló.

A Korunk Szava november hó elsejei száma (gróf Széchenyi György és Katona Jenő szerkesztésében) gazdag tartalommal jelent meg. A lap vezető cikke Katona Jenő Ottó királyról írt portréja. Pethő Sándor Samassa, a nagy egyházfejedelem történeti méltóságát adja. Stark János dr. Ausztria választottal címmel Winter Ernő Károly bécsi alpolgármester ügyét világítja meg. Széchenyi György gróf a magyar hercegprímásnak a titkos társaságokról mondott szavait alkalmazza a magyar helyzetben. A lapnak külön érdekessége Papini kis glosszái irodalomról, művészetéről és a modern világ félszegségeiről, amelyeket a szerző Boros Ferenc fordításában engedett át a Korunk Szavának. Lendvai István: Szentkut—Madrid—Budapest címen a magyar antiholsevista megmozdulás helyes értelmét adja meg és szociális feladataira mutat rá. A Korunk Szava előfizetése egy évre 8 pengő féltre 4 pengő, egyes szám ára 40 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, II. Fő-utca 37-a. földszint 3. Telefon 1—556—23.

Adomány. A Kinába induló misszionárius páter utkötsége javára kiadóhivatalunkhoz befizetett: N. N. Oradea 100 leit. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

KÖZGAZDASÁG

A mesterséges árdragítás

Szájvalmonként senki le nem tagadhatja. Más kérdés viszont: kit terhel érte a felelősség? A kereskedő a termelőre hárítja az áriumot. A termelő viszont a kereskedelem túlkapcsait panaszozza fel. Veszedelmes vállalkozás belényúltni ebbe a darázs-fészekbe, mert mindegyik oldalon körülbelül annyi igazságot, mint amennyi hamisságot találhatunk. Még maga a kormány sem biztos a dolgában s nem is tesz egyebet, mint hogy régi jogába helyezi vissza az árdragítás annyiszor „levitelt” — kissé operettszerű — rendszerét.

Mi lehet ennek az oka? Elméleti szempontból hivatkozhatnánk a piac természetes törvényeire, melyek nem törnek kívülről irányított befolyásolást. A közgazdasági normák „tizenkettőtáblás” jogforrását azonban a bizonytalanság szaharai homokrengetege a háború óta hozzáférhetetlenül maga alá temette. Nem ismétljük ennél fogva a régi igazságot, amely azt vallja, hogy a hatóság részéről megállapított legmagasabb ár lényegileg azonos az áruforgalmazás legalacsonyabb árával. Nem mutatunk rá arra, hogy árdragítás esetén tág tere nyílik az árukészletek elrejtésével kapcsolatban álló láncolat, kézzel-kézre drágító zúgkereskedelemnek. Ellenben bizonyos tényeket le kell szögeznünk még akkor is, ha talán e merényletünkkel bizonyos „diszkret” érdekeket sértünk. Tehát:

1. Az „östermelő” — a mezőgazda, az állattenyésztő, az erdőszőlő- és gyümölcs-termelő nem drágít, mert nem is drágíthat. Örvend, ha kockázatos tőkebefektetésének szerény gyümölcsözését laposguta-sújtotta, szályluku zsebébe szerénykedheti. Dolgozik, földet tár, nemeset, szepet, maradandót, igazi értéket nevel. És „jön a pénz és leszakítja...”

2. A tisztességes kereskedelem sem drágít. Nagyon jól tudja, hogy az üzleti verseny falánk és maga alá gyűri azt, aki a mohóságban túlteng. A vevő „riska madár”. Ha állépi a bolt füvesedő küszöbét, csinnal kell banni vele. Ki beszél 30 százalékos kereskedelmi haszonrészedésről? Talán csak a finác, aki ezen az alapon akarja szorítani az adóprést. Viszont jó tizenöt százalék — sok vevővel — a nagy forgalom, kevés haszon szemszögéből nézve — valószínű „Eldorádó” lenne. De még ez sincs! Csak sok közteher, kényszeregyezés, meg elvétve néhány jobb vevő.

A kormány százszorszép nyilatkozatokban vállal jóállást a nemzeti valuta értékállásáért. A francia és svájci frank, meg a többi nemzetek pénzegeinek leértékelése tehát Románia számára bizonyos vásárlási följényt tett lehetővé. Joggal kérdezheti tehát a közvélemény: „kik és hogyan” merészelnék törvénytelenül — nem: közönségesen uszorahasznot húzva — felháborító módon dráglítani ezt az anélkül is elsodródott polgári életet?

Szabad tárgyilagosságot adnunk? Nos, igen:

A kartellek, ezek az áruzsorások csodálatos ösztönrel látnak rá minden lehetőségre, amely árpolitikájuk kiteljesítésére alapot szolgáltat. A vaskereskedelem szaklapja: a „Fierul” a többi között ezt írja: „Felhívjuk az ipari és kereskedelmi miniszter úr figyelmét, hogy a vaskereskedők sohasem emelték árait az üzleti céllal. Legfeljebb a vaskartell árait számították le. Ezzel szemben a kartell tagjai már évek óta árdragításnál és üzérkedésnél egyebet nem művelnek”.

Hát ez a helyzet kulcsa! A kartell lukullusi asztalánál sokan dözsölnek. Végre már asztalt kell bontani, mert ha még tovább folyik a tobzódás, bajok támadhatnak, amelyek az egész gazdasági és társadalmi szervezet egészségét súlyosan veszélyeztetik.

(— ob —)

Ha van Önnek sorsjegye, egyenlő esélye van a többi játékosal, hogy milliomos lehessen. Senki és semmi sem mondhatja: ez fog nyerni, amaz nem. Csakis az nem nyerhet, akinek nincs sorsjegye. A sorsjegy bármelyik tulajdonosa megnyerheti matematikai biztonsággal, minden különbség és rizikó nélkül, a Sorsjáték valamelyik NYEREMÉNYÉT.

Kétszáz leivel, egy negyed sorsjegy árával, minden játékos egyszerre két dolgot végez: belép azok sorába, akiknek konkrét és biztos esélyük van a nyeresre és egyúttal hozzájárul az állami kórházak betegneinek a megsegítéséhez.

Vásároljon még ma sorsjegyet.

A 12. ÁLLAMI SORSJÁTÉK

A HUZÁS NAPJÁN A SORSJEGYÁRUDAK ZÁRVA VANNAK.

Hitelszövetkezeti szervezettel bővítik a „Hangya” fogyasztási szövetkezeteit

(Oradea). A Bihar megyéhez tartozó mintegy hatvan fogyasztási szövetkezetből álló „Hangya”-körlet, melyhez Salajból további tizenhat szövetkezet tartozik, — a napokban kerületi gyűlést tartott dr. Harmath Jánosnak, a „Hangya”-szövetkezetek vezérigazgatójának elnöklété alatt. Az aiudi központ munkatervének ismertetése volt a megvitatás tárgya.

Dr. Harmath vezérigazgató ismertetette a célkitűzéseket. Elsősorban propagandát javasolt a szövetkezeti részjegyek fokozott arányú szaporítására. Kifejtette, hogy igazi szövetkezeti munka csak akkor lehetséges, ha abban bevezetett tömegek vesznek részt. Mindenki-nek tudnia és éreznie kell, hogy mai helyzetünkben egyetlen szervezkedési forma: a szövetkezeti tömörülés.

TENYÉSZÁLLATVÁSÁR TÁRGU-SÁ-CUESCEN. Saját tud. A vármegyei gazdasági kamara rendezésében kb. három éve minden ősszel u. n. tenyészállatvásárt rendeznek Treiscaune megye több helységében, így Targu-Săucescen is. Ezeknek a vásároknak feltűnő eredményük van, mert különösen a szarvasmarha és lótenyésztés örvedetesen fejlődik. Még a három évvel előbbi vásáron alig lehetett szimenthali tenyészállatokat látni, ma már a Tg.-Săucescen-i járás területéről több, mint 150 gyönyörű szimenthali apa- és anyaállatot hajtottak fel. A lótenyésztés szintén sokat fejlődött, úgy hogy ha ez az irányvezetés a gazdák között maradandó lesz, néhány év múlva már a hadsereg részére alkalmas lovak is bőven lesznek. A kamara a jó tenyésztőknek pénzbeli díjazást is adott.

Ezután bejelentette a vezérigazgató, hogy a „Hangya”-központ tervbe vette a falusi fogyasztási szövetkezeteknek hitelszövetkezeti szervezettel való kiegészítését. Ezzel nem akar versenyt támasztani a többi, már működő és más kötelekbe tartozó hitelszövetkezetek rovására, csupán azt kívánja elérni, hogy

a falvak lakossága olcsó kölcsönhöz jusson olyan községekben is, amelyekben eddig szövetkezeti jellegű hitel nem állt a lakosság rendelkezésére.

Harmath dr. végül a szövetkezeti áruforgalom fokozásának eszközeit is lehetőségeit ismertetette. A körzeti gyűlés, melyen az érdekeltség maradéktalanul képviseltette magát, örömmel fogadta a központ munkatervét, amelynek megvalósításához támogatását helyezte kilátásba.

Román és csehszlovák tőkével új petróleum-vállalat létesül. Prágából jelentik: Hatszázmillió lei alaptőkével és prágai székhellyel új vállalat alakul petróleumfinomító létesítésére. Az alapításban Románia szintén résztvesz s érdekeltéget vállalnak a két állam vezető pénzügyvezetői is. Az új alapítás célja: Románia kőolaj nyersanyagterményeinek minél fokozottabb kihasználása, a kisantant kölcsönösségen alapuló árucseréjének fellendítése.

Olvassátok és terjesszétok a Magyar Lapok-at!

SPORT

Érdekességek a nagy világból...

Anglia is áttér a „középeurópai stílus“-ra

Csőd előtt áll az osztrák labdarugás, mert nincs vidéki csapat az első osztályban

A december 2-án sorra kerülő magyar-angol mérkőzést nagy érdeklődéssel figyelik egész Európa sporttársadalmában az illetékesek körében már jóelőre megindultak az úgynevezett „stílusviták“.

Londonban ugyanis nem azt a futballt játszik, amit Középeurópában. Ott nincs annyi ravasz cselezés, nincsenek hajladozások, testcselek, tologatás, passzok, finomságok. Ott rugnak és futnak a játékosok. De ezt azután háromszor annyit. Technikájuk is csak feleannyi, mint az itteni futballistáknak. Hétköznapi labdaedzések Angliában nem léteznek. Nézzük például az Arsenalt:

Az Arsenalnak Whittacker, a leghíresebb angol edző a tréner. A hétközi edzés sok futásból, gyaloglásból, rengeteg gimnasztikából, kiadós gyúrásból és fürdésből áll. Labdaedzés? ... Legfeljebb negyedórát fejelgetnek, rugdalóznak a fiúk a kiadós edzés után, mintegy levezetésül. „Nem a technika a fontos — így mondja Whittacker, — hanem, hogy az utolsó percig bírják az iramot. A jobb fizikum, a nagyobb állóképesség győz, nem a nagyobb technika!“

Anglia — szemben a skót stílussal — változatlanul a három hátréndszerűt és a merev W-t játsza. Ez kell a roppant lendületű támadások ellen, amelyekkel végighajrázzák a mérkőzéseket.

Ujabbban azonban Angliában is tért hódít az „európai stílus“. Whittacker például az Arsenalnál a nyáron európai tanulmányútra akarta kiküldeni. Közben azonban az angol tenniszszövetség meghívta az angol DC-csapat kondíciódzítésének vezetésére s az európai tanulmányút kúba esett.

Érdekes különben az a körülmény, amelyek folytán a tanulmányút terve felmerült.

Jimmy Hogan, az MTK régi, de most is nagy hírű edzője tavaly a Fulhamhez szerződött. Hogan a skót stílusra esküszik s erre tanítgatta a Fulhamet. Ennek a csapatnak a mérkőzéseit eddig csak 10—15 ezer főnyi közönség nézte meg. Hogan keze alatt azonban egyre nagyobbra fejlődött a csapat s az „új stílus“-nak híre ment. A Fulham nézőszáma 40—45 ezerre szökött fel. Erre persze belefeküdtek a többiek is, rájöttek a skót stílus ellenszerére s a Fulham „kiskirálysága“ — a nagy nézőszámmal együtt — megszűnt. Hogant pedig kitétek. A dolog azért mégis szöveget ütött a „nagyok“ fejébe s az Arsenal vezetősége elhatározta, hogy megszerzi Hogant a második csapata számára. Hadd tanítsa meg a fiatalokat (de tökéletesen!) a Középeurópában kifinomított skót stílusra s ha majd a mostani tartalékok megtanulták az új játékot, egyszerűen majd kicserélik velük az öregeket! A tárgyalás azonban addig húzódtott, hogy végül is az Aston Villa fejedelmi fizetéssel elhorgászta Hogant az Arsenal orra elől.

Mindebből látható tehát, hogy az angolok becsülik a középeurópai futballt is, mert — félnek tőle. Ez azonban nem jelenti azt, hogy rövidesen a labdarugás „öshazájában“ is átveszik a kontinentális stílust. Csak kivesszik majd belőle azt, amit érdemes, amit fel tudnak használni. A sallangot elhagyják belőle. Főleg a két összekötő merev W-szerépét akarják megreformálni.

Rossz rá gondolni: Angliát a szigetországban még nem győzte le európai csapat.

Mi lesz, ha még majd megtanulnak futballozni?!...

Nem kétséges, hogy az osztrák hivatásos labdarugás felszámolása előbb-utóbb elkerülhetetlennek fog bizonyulni. Az osztrák profiklubok — az Austria kivételével — *fizetés-képtelenségben szenvednek!* A profizemet a lappangó csőd halálos kórsága emészti. Csak a kedvező fordulatba vetett hit — amely esetben a csodában való reménykedésnek felel meg, — tartja a lelket az osztrák ligaegyletekben. A helyzet reménytelen. A költségvetések csak nehezen szállíthatók le, a bevételek csökkenő irányzata ezzel szemben aggasztó árnyokat ölt.

A osztrák profifutballt a *ligaüzemnek Bécsre való korlátozása* itéli lassu, de biztos sorvadásra. A 7 milliós Londonnak 3 elsőligabeli proficsapata van. Bécsnek ezzel szemben 12! Londonban a közönség vásárlóerejének csökkenése alig érezteti hatását a profimeccsek látogatottsága szempontjából. Bécsben a pénzügyi kényszere alatt tízezrek maradnak távol a meccsektől. De még Magyarországon és Csehszlovákiában is egészségesebb alapokon nyugszik a ligaüzem, mint Ausztriában. A csehszlovák ligamezőnyben a vidéki csapatok vannak többségben, a magyar elsőosztályu bajnokság résztvevő klubjait illetően is érvényesül a széthelyezés helyes és célszerű elve. Az osztrák profifutballt csak a vidék belevonása menthetné meg az összeomlástól. Ha Grác, Linz, Salzburg, Innsbruck, Wiener-Neustadt, Baden, stb. egy-egy részben bécsi játékosokból álló, versenyképes proficsapat fölött rendelkezne, a bécsi elsőosztályu klubok számát viszont 4—5 egyetire redukálnák, úgy az osztrák Nemzeti Liga életképesnek bizonyulna. Érthetetlen, hogy erre a sikerrel kecsegtető reformra nem tudják magukat elhatározni az osztrák labdarugás vezeterei. A szövetségben már hónapok óta folynak a reformtárgyalások, közben vígan folyik tovább az osztrák klasszifutballisták kiárusítása külföldre és ezek a vérvesszeségek csak még jobban elmélyítik a mesterséges korlátok közé szorított osztrák profifutball súlyos válságát.

Ugyilátszik, az égetően súlyos reformot a

tarthatatlan viszonyok fogják automatikusar kikényszeríteni, mert a szövetség vezérkara, a jelek szerint, nem jutott még teljesen tudatára annak, hogy sportfórum szerepét rövidesen kénytelen lesz az osztrák profifutball csőd-fömegdönkségével felcserélni.

Megalakult a jéghekkki KK. Prágából jelentik: A jéghekkki Középeurópa Kupa bizottsága vasárnap tartotta alakuló ülését. Az ülésen az osztrák, magyar, román, cseh és lengyel szövetségek képviseltették magukat. A bizottság a jéghekkki KK mezőnyét két csoportba osztotta. Az I. csoportban a budapesti BKE, a bucuresti Telefon Club, a Wiener EW és a prágai Sparta, a II. csoportban a bécsi EKE, a prágai LTC és a kattowitzi Krakovia játszanak. A Telefon Club december 13-án utazik Budapestre a revánsmérkőzésre.

A csehszlovák tenniszranglista. Prágából jelentik: Az idei tenniszranglistát Hecht vezeti, 2. Caska és Siba, 4. Csejner, 5. Vodicka.

Megérkeztek

az első külföldi

halkülönlegességek

Egy db óriási ruszli 2,50, Kalia Ostsee, Góngyhal, Ostsee-saláta, óriási sós hering darabja 8.— lei, 4 la noszolyi vaj-sajt 10 deka 6 lei, negyed kg. 14 lei. 1 kg. gyögméz 40 lei.

Aszód nál Oradea Sas-palota

Aprohirdetések

Aprohirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb aprohirdetés ára 50 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény) Cím a kiadóban 10 lei.

Lakás

Egy szoba-konyhás lakás nov. 15-re kiadó. Oradea, Str. Axenta Sever 12.

Kapualatti butorozott szoba, külön előszobával, esetleg ellátással is kiadó. Oradea, Str. Nicolae Zsiga No. 7.

Butorozott szoba teljes ellátással november 1-re kiadó. Str. Ciordas No. 50.

Két utcai szoba konyha és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó. Oradea, Str. Leagánului 12. sz.

Kiadó

egyszobás lakás. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55. és Str. Pavel 17 szám.

Hülönféle

Ha fáj a lába, vagy lúdtalpa van, csinálasson cipőt az Apolló szalonban, hol elegáns és tartós cipőt kap. Oradea, 3ul. Regele Ferdinand 12., „Apolló“ palota.

Gyomorégés, és gyomorsavtúltengés, emésztési zavarok, epebaj ellen biztos hatású a Magotin gyomorpor. Ára 60 lei. Lerakat: Csanda gyógyszerár. Oradea.

Első kép a bombay-i legújabb vallásharcokról

Bombayban ismét kiújultak a hinduk és a mohamedánok közötti harcok, amelyek már az első napon 50 halálos és 500 sebesült áldozatot követeltek. Képünkön a bennszülöttek egy üzletet rabolnak ki Kalbadeviben, Bombay mellett.